

LOVRANSKI LIST

Glasilo Općine Lovran ■ Izdavač: Općina Lovran ■ Uli. m. Trta 41, 51415 Lovran ■ Godina: XIX ■ studeni 2024. ■ ISSN 1845 - 9609

Broj 67

U čast revitalizacije i očuvanja pomorske i ribarske baštine Lovrana

■ **Piše: Cvjetana Miletić**

Mandrać, Stari grad i kula čarobni su lovranski trokut.

U tom tajanstvenom trokutu splele su se bezbrojne priče i legende i postale dio čudesne povijesti koju se od 5. studenog 2024. može razgledati u prelijepoj lovranskoj kuli.

Nekadašnje brodice, guci, pasare i viti jedrenjaci svoje su postojanje počimali u Mandraču, odlazili iz luke i vraćali se, da bi u razdoblju parobroda nestali kao dio pomorske i ribarske baštine Lovrana. Ali sjećanja su ostala.

Stari je grad mijenjao lice, ali ostali su ožiljci vremena na prozorima, portunima, stepenicama i kortilima i oni ispisuju svoje štorije još iz razdoblja prije Krista pa sve do današnjih dana.

Kula je vjekovima odolijevala tuđinskim osvajačima. Rušena i ponovo građena odano je čuvala treća gradska kopnena vrata. Oko nje i u njoj se nutrimi stoljećima odvijala i borba i ljubav. Sve su te stare

štorije danas zatisnute i još uvijek neistražene u brojnim kamenima klesancima, čak i u onima uzidanima davnih ratnih dana 17. stoljeća.

NOVO RUHO ZA SASTAVNICU ČAROBNOG LOVRANSKOG TROKUTA

Danas je dio tog čudesnog čarobnog trokuta dobio novo ruho. Tik do kule je i jedinstvena Kuća lovranskoga guca u kome je svoj novi dom našao primjerak starog lovranskog guca kao spomen obilježje, čija je kulturna i povijesno-pomorska baština sve značajnija i sve vrednija, a što su uočili mnogi mladi vlasnici koji s izuzetnom pažnjom obnavljaju svoje stare raritetne brodice. Uočio je to i europski projekt „Povežimo se baštinom“ u sklopu Urbane aglomeracije Rijeka dodijelivši Lovranu određena financijska sredstva da se i Kuća lovranskoga guca i Kula pretvore u dva nova izložbena prostora. Tim je sredstvima uređena unutrašnjost kule, postavljene su nove elektroinstalacije,

uređeni su unutarnji zidovi, postavljen je nov način grijanja i hlađenja što je omogućilo da kula oživi i provodi sve svoje dane u društvu s brojnim domaćim i stranim gostima koji vole zaroniti u prastare priče kojima obiluju sva četiri kata gradske kule.

ČETIRI ETAŽE MUZEJSKOG SADRŽAJA

Tako uz dio maketa starih brodica posjetitelje u prizemlju dočekuju fotografije starih barki, koje bi poslom stigle i zaustavile se u Mandraču. A dolazile su po otkup trešanja i maruna koje bi potom razvozili čak do Dubrovnika. Bila su to malo drugačija vremena kada je u Lovranu cvjetala brodogradnja, zemljoradnja i trgovina.

Na prvom katu pažnju posjetitelja nastavljaju plijeniti makete starih brodica, čiji su autori s pažnjom i ljubavlju izrađivali svaki detalj, ali zadiviti će ih i grbovi časnih plemićkih obitelji koje su u srednjem vijeku prebivale u Lovranu, a čiji se sačuvani grbovi mogu vidjeti i u lovranskoj crkvi sv. Jurja.

Drugi je kat posvećen moru i moreplovcima, nazvanim Quameroli, koji su kao austrougarska ekspedicija na brodu Tegetthoff osvajali sjever Europe. Na taj put do Arktika 1872. godine krenula su 24 moreplovcu od kojih je bilo čak 12 Hrvata, a među kojima su bila i trojica iz Liburnije i svi su se - poput Lovranca Vicka Palmića - sretno vratili u svoj kraj.

Stare kartoline našle su svoj novi dom na trećem katu i tu upućuju posjetitelje da to što vide na tim uvećanim prelijepim starim razglednicama potraže pogledom upravo na tom mjestu s kojeg se pruža izvanredan pogled na Stari grad, novi dio Lovrana i beskrajnu modru pučinu.

Kroz četiri izložbene etaže posjetitelje su proveli načelnik Općine Lovran Bojan Simonič, direktorica Turističke zajednice općine Lovran Zvijezdana Klobučar Filčić te Milorad Stanić iz Lions Cluba Quameroli Lovran.

DIO LOVRANSKOG IDENTITETA – ŽIVOT S MOREM SAKUPLJEN U KNJIZI

U Kući lovranskoga guca priređeno je potom i predstavljanje knjige „Život s morem: lovranska pomorska i ribarska baština“ kao završni dio priče o lovranskoj pomorskoj baštini. U knjigu su uvršteni ranije objavljeni stručni i popularni napisi koji su veoma teško dostupni čitateljima, a vrijedni su i zaslužuju da se nađu u jednoj publikaciji koja će biti dostupna široj publici.

Tekst „Brodarstvo i pomorci Lovrana i Lovranštine“ potpisuje Radojica F. Barbačić, a „Ribarstvo na sjeverozapadnoj obali riječkog zaljeva“ Josip Basioli. Oba su napisala objavljena davnih dana u Liburnijskim temama, svezak 6. Noviji su napisi: „Prilog očuvanju i valorizaciji lovranskog guca u turističkoj ponudi Lovrana“ Elene Rudan i Ane Montan, „Utjecaj turizma na razvoj lovranske luke od kraja 19. stoljeća do Prvog svjetskog rata“ Jelene Barić, „O jednom graničnom sporu Lovrana i Mošćenica iz 17. stoljeća“ Ivane Eterović i Roberta Doričića te „Obalna toponimija Lovranštine“ Igora Eterovića. Svi su ti stručni napisi objavljeni u Zbornicima Lovranštine (broj 4 i 5). O lovranskom gucu, kao umjetničkom djelu Giovannija Nina Gašparinića, piše Mladen Gerovac na Portalu za nautiku i nautički turizam – Nautička patrola.

Na kraju knjige objavljen je foto album od četrdeset starih i nešto novijih fotografija o pomorstvu iz obimne zbirke razglednica Lovrana Radovana Trinajstića, a koje su za ovu knjigu pripremili vlasnik razglednica, David Kurti i Cvjetana Miletić. Turistička zajednica Lovrana ustupila je četiri fotografije o ribarstvu.

Knjiga je tiskana kao šesta knjiga u ediciji *Lovranska dota*, a uredili su ju Bojan Simonič, načelnik Općine Lovran i izv. prof. dr. sc. Igor Eterović, predsjednik Katedre Čakavskoga sabora Lovran, koji su u predgovoru istakli: **Pomorska, broderska i ribarska tradicija dio su lovranskog identiteta i to je neupitno, a na to ukazuju svi prilozi okupljeni u ovoj knjizi.**

Život uz more, nekad i sad

Općina Lovran kao općina prijatelj djece nastoji uvijek podržati što više projekata usmjerenih dobrobiti najmlađih skupina našeg društva, bilo da se isti provode u školi, vrtiću, putem udruga, sportskih klubova i slično.

Ovaj put je Općina Lovran vidjela priliku i mogućnost svog doprinosa prijavivši se na Javni poziv Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade za pilot projekt sufinanciranja provedbe edukativnih, kulturnih i sportskih aktivnosti djece predškolske dobi i djece od 1.- 4. razreda osnovne škole. Svrha projekta je financijsko rasterećenje obitelji s predškolskom i osnovnoškolskom djecom te poticanje jednakog uključivanja i povećanja obuhvata djece koja sudjeluju u spomenutim aktivnostima, uz posljedični doprinos njihovom cjelokupnom razvoju i obrazovanju.

PRILIKA ZA ŽELJNE NOVIH ZNANJA I VJEŠTINA

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine u Općini Lovran je od ukupnog broja stanovnika 3527, bilo 54 djece predškolske dobi i 98 djece od 1.- 4. razreda osnovne škole pa je odlukom o raspodjeli financijskih sredstava po ovom pilot projektu Općini Lovran koja je potpala u Grupi 3 - općine s 399 djece i manje, dodijeljen iznos od 12.330,00 eura. Provoditelj aktivnosti u Općini Lovran je Osnovna škola Viktora Cara Emina, a u razdoblju od 12. rujna 2024. godine do 30. lipnja 2025. godine provodit će se projekt radnog naziva „**Život uz more, nekad i sad**“, kroz koji će se odvijati raznovrsne sportske, edukativne i kulturne aktivnosti.

Tako će Mići ribari istraživati morski svijet, imati predavanja, radionice i natjecanja; mali ekolozi će uređivati školski vrt: saditi, presađivati, učiti o zaštiti biljaka i uporabi proizvoda iz vrta; mali umjetnici likovnjaci će oslikavati zidove i okoliš škole, uređivati interijer i eksterijer; upoznavati lokalnu arhitekturu uz more i posjetiti neke izložbe, dok će djeca koja su se odlučila za aktivnost domaćinstva učiti o recikliranju otpada, pranju odjeće na starinski način, brizi o biljkama, pripremi kruha i jednostavnih jela, prvoj pomoći, humanitarnim akcijama, šivanju, pletenju i korištenju alata u kućanstvu.

Osim što su aktivnosti u potpunosti besplatne, zahvaljujući sufinanciranju Ministarstva demografije i useljeništa, većim dijelom se provode u djeci poznatom okruženju škole, a i vremenski su usklađene s ostalim nastavnim aktivnostima, što uvelike olakšava sudjelovanje djeci i roditeljima.

RADUJE POZITIVAN FEEDBACK

Iz škole pristižu odlične povratne informacije. Djeca su jako zadovoljna do sada odrađenim, raduju se stjecanju novih iskustava, vole i prihvaćaju drugačije, nove metode rada uz sredstva koja im je ovaj projekt omogućio. Učenici se vesele i u razgovoru otkrivaju da jedva čekaju nove aktivnosti. S obzirom na dobru dosadašnju suradnju Općine Lovran sa školom i zajedničku želju da se djeci omogući što više aktivnosti, ne sumnjamo da će i ovaj projekt polučiti željene dobre rezultate, potaknuti dječju kreativnost još više, donijeti nova znanja i radost djeci iznad svega.

Zajednica koja promišlja i njeguje zajedništvo, sport i zdravlje

Na lovranskoj Lokvi nedavno je uz postojeće glavno nogometno igralište završena izgradnja novog pomoćnog nogometnog igrališta s umjetnom travom, a koje je u rujnu i službeno predano investitoru – Općini Lovran. Radi se o projektu koji unaprijeđenjem sportske infrastrukture predstavlja značajan korak naprijed za lokalnu sportsku zajednicu i ljubitelje nogometa pružajući priliku mladim sportašima za kvalitetnije treninge.

SUVREMENO NOVO IGRALIŠTE

Pomoćno nogometno igralište, formirano uz istočni rub postojećeg, dobilo je modernu podlogu od umjetne trave i novi sustav drenaže. Uz rub umjetne trave postavljeni su betonski parkovni rubnjaci s gumenom zaštitnom kapom kako bi se mogućnost ozljeda uslijed pada smanjila na najmanju moguću mjeru. Ukupna površina igrališta zajedno sa zaštitnom površinom i proširenjima za golove iznosi cca. 786 m², a igralište je opremljeno i s dva nova pomična gola. Ovaj projekt predstavlja prvu od ukupno četiri faze uređenja nogometnog igrališta, kroz koje se planira izgradnja još dva malonogometna igrališta te trenažne površine od umjetne trave.

Izgradnju igrališta realizirala je tvrtka Me-gra d.o.o. iz Medveje uz suradnju tvrtke Maxmar d.o.o. iz Zagreba koja je specijalizirana za postavljanje ovakvih podloga sportskih terena, dok je stručni nadzor provela tvrtka N.P.N. d.o.o. iz Brseča. Ukupna vrijednost investicije u ovoj fazi iznosi oko 65.000 eura bez PDV-a, a projekt je sufinanciran kroz javni poziv za izgradnju, obnovu, održavanje, opremanje i rekonstrukciju sportskih građevina u 2024. godini, pri čemu je Općini Lovran dodijeljeno 45.000 eura od strane Ministarstva turizma i sporta.

IDEALNI UVJETI ZA TRENINGE I NATJECANJA

Novo će igralište pružati idealne uvjete za treninge i natjecanja velikih i malih nogometaša. Umjetna trava omogućava igru tijekom cijele godine, bez obzira na vremenske uvjete, a jamči i sigurnost i udobnost za igrače.

Uz nedavno otvoreni pump track i planove o provedbi sljedeće faze uređenja nogometnog igrališta, Općina Lovran prepoznaje potrebu za daljnjim poboljšavanjem sportske infrastrukture i aktivnim poticanjem djece i mladih na bavljenje sportom. Izgradnja pomoćnog nogometnog igrališta predstavlja važan korak prema ostvarivanju vizije o zajednici koja njeguje zajedništvo, sport i zdravlje, u kojoj će mladi imati priliku razvijati svoje vještine i dodatno se povezivati kroz sport i aktivan način života. Očekuje se da će novo igralište privući i razne sportske manifestacije i turnire, što će dodatno obogatiti društveni život u Lovranu.

Silvano Raffaelli

(1943. – 2024.)

U sred ratnog viora u Rijeci se 17. prosinca 1943. godine Odetti Chersinich iz Rijeke i njezinom suprugu Rodolfu Raffaelliju iz Pazina rodio sin Silvano Raffaelli.

Unatoč nemirnim ratnim danima, u okruženju roditeljske brige dijete je brzo raslo i odraslo stekavši osnovno obrazovanje u Rijeci u II. Narodnoj osmogodišnjoj školi Kozala te srednješkolsko u Elektroškoli industrijskog smjera. Najranije djetinjstvo i mladenaštvo provodi na Belvederu i na području Kapitanova na Kozali.

Već u ranom djetinjstvu počinje se baviti raznim sportskim aktivnostima. Za to su najviše bili zaslužni djed Silvio, bivši uspješni nogometaš, i tetka Maria Grazia, atletičarka i koturaljkašica. Zahvaljujući njima ostaje cijeli život predan sportu, dok od djeda nasljeđuje još i znanje graditelja drvenih barki.

Silvano Raffaelli stiče prva sportska iskustva sredinom pedesetih godina u nogometnom haklanju s mladima s Kozale, Kapitanova i Pulca. U vrijeme odrastanja bio je nemirnog duha. Tako ga šezdesetih godina radoznalost i zanimanje za sport odvodi i u plivačku sekciju *PVK Primorje* na sušačkoj Delti. Kako je za mladenački razvitak tijela najbolja tjelovježba upisuje se i u *DTO Partizan* na Belvederu pa tako ostaju zabilježena i njegova natjecanja za osnovnu školu u atletici i stolnom tenisu.

Raznovrsnost ga je oduvijek privlačila. Pored mora i sportova na moru privlačili su ga i šuma, i planine, i snijeg. Bio je član izviđačke organizacije u riječkom odredu *Vinko Benac* u *V. četi Kontiki* i *XIII. četi Ivan Milutinović*. Sportska se ljubav proširuje na planinarstvo i skijanje. Svi ti sportovi prate ga cijeli život.

Osim uživanja u natjecanjima u više od 15 klubova, društava i saveza u raznim sportovima bio je član, igrač, organizator, promotor, simpatizer... Rado se natjecao, ali i rado pomagao drugima u postizanju uspjeha.

Godine 1963. doseljava se u Lovran. U braku s Lovrankom Marijom Raffaelli, rođenom Mrak, dobiva dva sina: Roberta i Eriha.

Nakon upoznavanja nove sredine uključuje se u rad nogometnog društva. Od 1967. član je u više lovranskih nogometnih sekcija, nastupa na mnogim prijateljskim i međunarodnim susretima, turnirima i prigodnim utakmicama. Stekavši diplomu nogometnog trenera, trenira i vodi cijeli niz mladih uzrasnih kategorija na prvenstvima i turnirima u Lovranu, Mošćeničkoj Dragi, Opatiji i Italiji. Od 1971. u Lovranu samostalno ili uz suradnike utemeljuje dva općinska saveza, tri kluba i dvije udruge u kulturi, u kojima je bio, kako u kojoj: predsjednik, direktor, trener, pročelnik, tajnik i član Upravnih odbora. Nekoliko godina vodi svoj nogometni kamp za Školu nogometa u Mrkoplju i Gerovu, a bio je i suorganizator i direktor *Malonogometnog dvoranskog prvenstva Liburnije* za morčiče na opatijskom Gorovu od 2007. do 2012.

Za svoj nesebičan trud i zalaganje, za osmišljavanje programa i projekata dobiva niz diploma, medalja i priznanja od lokalnih sportskih organizacija, te iz Italije i Austrije u kojima je nastupao sa svojim sportskim ekipama.

Bio je utemeljitelj planinarskih škola za mladež, vanjski suradnik i predavač u planinarskoj školi riječkog PD Kamenjak.

Fomiranjem Kriznog stožera Domovinskog rata 1991. godine biva na čelu Kriznog stožera civilne zaštite Općine Lovran. Kao član i višegodišnji predsjednik lovranskog Općinskog odbora HDZ-a, u četiri je mandata bio vijećnik Općinskog vijeća Općine Lovran i predsjednik Odbora za općinsku, međuopćinsku, županijsku i međunarodnu suradnju.

Iza Silvana Raffaellija ostaje i plodonosan radni staž. Od 1963. do 1971. radi u riječkoj tvornici Torpedo na održavanju elektrouređaja u pogonu vojnog odjela.

Od 1971. do 1984. u lovranskom Hotelu Bristol (ex Beograd) radi na održavanju dijela hotelskih elektrouređaja i ostale hotelske opreme, a od 1984. voditelj je sportskog odjela animacije u Hotelu Excelsior i organizator hotelskih sportskih manifestacija. Od 1992. do umirovljenja 2000. u tvrtki SCAM iz Viškova radi na hidrauličnim uređajima i metalnoj galanteriji.

Pored sportskih i kulturnih aktivnosti mnogi će Silvana Raffaellija pamtili i po tri izuzetne stvari koje će ga nadživjeti.

Prva je **Kuća lovranskega guca**. Od prvotne ideje da se spasi posljednji primjerak lovranskog guca do završne realizacije otvaranja nove galerije u kuli utrošio je desetak godina svoga rada. *Kuća lovranskega guca* s postavom te čudesne brodice danas je ponos Lovrana, ali ostaje i životno djelo Silvana Raffaellija. To je najsvjetliji primjer njegove neizmjerne ljubavi prema lovranskoj tradiciji u pomorstvu i ribarstvu i po tome ćemo ga cijeniti i pamtili!

Kao planinar i ljubitelj prirode bio je vanjski suradnik Javne ustanove Park prirode Učka i sudionik u mnogim zajedničkim projektima. Suradujući s Turističkom zajednicom općine Lovran sudjeluje u izradi **Vodiča Lovrana**, a i autor je triju izdanja **Planinarske i turističke karte područja Učke**. To će se možda zaboraviti, ali njegov drugi dokaz beskrayne ljubavi uklesan je u obod kule na Vojaku s imenima i smjerovima uz pomoć kojih planinari, gosti i turisti određuju svoj smjer kretanja ka nekom od planinskih vrhova.

Kao čovjek koji nije mogao biti nezaposlen čak ni u mirovini, Silvano Raffaelli svoje bogato sportsko i životno iskustvo stečeno kroz brojne sportske i društvene aktivnosti stavlja na papir sa željom da se mnogo toga ne zaboravi. Tako od zaborava spašava mnoga sportska zbivanja u Lovranu u posljednjih stotinu godina. Zabilježio je osnutak i razvitak nekih sportskih društava koja više ne djeluju i za koja mnogi ne znaju da su djelovala. Zahvaljujući tom nepresušnom entuzijazmu i stvaralačkom nemiru nastajala je nova **knjiga o razvitku sporta i sportskim aktivnostima**. To je treći dokaz njegove privrženosti gradu u kome je proveo najljepše godine svog života. Da li će ta neizmjereno vrijedna publikacija ugledati svjetlo dana teško je reći, ali ako se tiska – iako ju autor, nažalost, nije dočekao – bit će to mala lovranska enciklopedija sporta.

Hvala, Silvano, i neka ti je laka lovranska zemlja!

Naoko sitno, ali bitno

Konstituirajuće sjednice Vijeća Mjesnih odbora Općine Lovran održane su 10. i 11. srpnja 2023. nakon što su uspješno provedeni izbori za članove Vijeća Mjesnih odbora na području Općine Lovran 18. lipnja 2023. Na području Općine Lovran djeluju četiri Mjesna odbora i to: Lovran-Rezine, Lovran-Bahova, Medveja i Lovranščina.

U želji da se mještani Lovrana upoznaju s radom odnosno angažmanom članova pojedinih Mjesnih odbora u nastavku donosimo informacije o aktivnostima koje su uspješno provedene kao i želje **Mjesnog odbora Lovran-Rezine** kojemu je na čelu Andrea Gržević.

Za početak nekoliko tehničkih podataka za MJESNI ODBOR LOVRAN-REZINE:

PODRUČJE OBUHVATA – Brajdice, Zaheji, Rezine, Stari grad, Trg slobode, centar Lovrana, Ulica 26. divizije od kbr: 1 do 15, Ulica žrtava fašizma od kbr: 1 do 15d, Ulica 9. rujna, Šetaliste m. Tita kbr: 54, 55, 58 i od kbr 60 do 128.

ČLANOVI VIJEĆA MO LOVRAN-REZINE: Andrea Gržević - predsjednica, Boris Hrvatinić, Ivana Türk Sandalj, Dorian Sinčić, Kristijan Štemberger, Jasna Prša i Marin Sirotnjak.

KONTAKT: e-mail: mjesni.odbor.lovrnan.rezine@lovrnan.hr

MJESTO ODRŽAVANJA SASTANAKA: 4-5 puta godišnje na adresi Stari grad 5

KAD SE VRIJEDNI LJUDI SLOŽE

Članovi ovog Mjesnog odbora svoju su ulogu ozbiljno shvatili pa se u prvoj godini mandata mogu pohvaliti učinjenim. Evo i popisa što je odradeno samostalno iz dobivenih sredstava iz proračuna Općine Lovran ili u suradnji s Općinom Lovran na inicijativu Mjesnog odbora:

- postavljen novi metalni rukohvat na stepenicama u Starom gradu kod kbr: 103-104
- u naselju Zaheji obnovljeno 9 klupa za odmor
- obrezana prekomjerno narasla krošnja starog hrasta u Zahejima
- zamjena starog koša za smeće na školskom igralištu
- očišćene stepenice na potezu Brajdice – Liganj
- u povodu Međunarodnog dana žena na tržnici dijeljeno cvijeće
- u povodu 79. obljetnice oslobođenja Lovrana položen vijenac na spomen obilježje palim žrtvama u Drugom svjetskom ratu u parku na lovranskom mulu
- u kolovozu upriličena interpretacijska šetnja Starim gradom pod nazivom „Lovran: krijumčari i gusari“ u suradnji s Kulturnim frontom Opatija
- u naselju Rezine postavljen novi hidrant koji je za sada jedini u ovom naselju
- sanirane oborinske šahte
- dodatno podijeljeno oko 50 kanti za biorazgradivi otpad
- na zahtjev Mjesnog odbora rebalansom proračuna Općine Lovran dobiveno dodatnih 1.000 eura za potrebe realizacije predviđenih aktivnosti

Predsjednica Gržević ovom prilikom želi istaknuti i dvije pohvale. Prvu upućuje suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa – Aktivu CK Lovran s kojim su na lovranskoj tržnici uspješno organizirane tri akcije mjerenja šećera i krvnog tlaka.

Nadalje pohvaljuje svog člana Marina Sirotnjaka koji je organizirao i sa svojim vrijednim susjedima uspješno sproveo akciju čišćenja cestovnog puta Zaheji – Brajdice.

PLAN AKTIVNOSTI ZA NAREDNO RAZDOBLJE

Kad se ima volje i viziju, ali i onoga što je najvažnije - ljubavi za svoje mjesto, onda se mogu poduzimati koraci kojima se vide mali, ali značajni pomaci. Ovom sastavu Mjesnog odbora Lovran-Rezine ne manjka entuzijazma pa predsjednica Andrea Gržević s optimizmom govori o planovima i njihovoj realizaciji.

- U narednom razdoblju planiramo nastaviti s dosadašnjim oblikom i intenzitetom aktivnosti kojima želimo unaprijediti kvalitetu života stanovnika našeg područja. Tu prvenstveno mislimo na uljepšavanje okoliša, čišćenje i uređenje javnih površina te poticanje mještana na uredno održavanje svojih okućnica. Suradnjom s mještanima našeg područja planiramo organizirati akciju čišćenja javnih površina po uzoru na dosadašnje akcije kako bi naše mjesto narednu turističku sezonu dočekalo urednije i ljepše. Očekujemo nastavak postavljanja protupožarne hidrantne mreže na području Rezina i Zaheja. Želja nam je zamijeniti dosadašnje zastarjele košve za smeće u krugu škole s novima, kao i na području Brajdica. Za naše mještane planiramo u suradnji s „Komunalcem“ organizirati u Galeriji Laurus edukativnu radionicu na temu zbrinjavanja otpada. Isto tako planiramo početkom naredne godine upriličiti neku predstavu u kinu „Sloboda“ kako bismo potaknuli okupljanje i druženje naših ljudi. Pohvaljujem kvalitetnu i učinkovitu suradnju sa svim stručnim službama Općine Lovran i komunalnim društvom „Stubica“ Lovran s nadom da će se tako nastaviti i u budućnosti na obostranu korist i zadovoljstvo – istaknula je predsjednica Andrea Gržević.

Još jedan u nizu upečatljiv nastup

■ Piše: Silvana Stiglič

Već gotovo četvrt stoljeća u godišnji kalendar aktivnosti Općine Lovran i njenog Odbora za međunarodnu suradnju prvi vikend rujna rezerviran je za posjet pobratimljenom gradu Bleiburgu. Posjet nije izostao ni ove godine jer se delegacija Općine Lovran, predvođena općinskim načelnikom Bojanom Simoničem, uputila u Bleiburg na tradicionalni jesenski sajam **Wiesenmarkt**, najveći i najstariji sajam u južnoj Koruškoj, a i šire.

MARUNADA TRAŽENI „PROIZVOD“

Sajam Wiesenmarkt održavao se od 30. kolovoza do 2. rujna, a ljubaznošću domaćina i organizatora sajma – Grada Bleiburga, Općini Lovran je, kao i svih proteklih godina, stavljen na raspolaganje štand unutar Alpe Adria šatora. Općina Lovran je u suradnji s Turističkom zajednicom općine Lovran, kao i s LRH d.d. odnosno hotelom Excelsior u Lovranu, prezentirala kompletnu turističku ponudu Lovrana i Kvarnera, s naglaskom na promociji skorašnje lovranske Marunade. Marunada odnosno „Kastanienfest“, kako ju nazivaju Austrijanci, vrlo je traženi „proizvod“ i veliki motiv dolaska brojnih Austrijanaca u Lovran tijekom listopada. Magnet za posjet štandu Lovrana bio je i bogat fond od 13 nagrada, koje su posjetitelji mogli dobiti sudjelujući u nagradnoj igri, zahvaljujući hotelskim kućama i privatnim iznajmljivačima te ugostiteljima koji su stavili na raspolaganje svoje kapacitete za besplatni vikend boravak za dvije ili više osoba.

JAKE LOVRANSKE GLAZBENE SNAGE RASPEVALE AUSTRIJANCE

Uspješnoj i prepoznatljivoj prezentaciji Lovrana na štandu, koji je bio uređen u mediteranskom „štihu“ te dobro opskrbljen prospektnim materijalima, pridonijela je i glazbena kulisa Duška Jeličića Duleta i Edija Lazarića, koja je dodatno animirala posjetitelje cijelog šatora.

Tijekom glavnog sajamskog dana – subote, kada se odvija ceremonija otvaranja sajma, a kojoj prethodi velika svečana povorka, ove su se godine priključili i članovi mješovitoga pjevačkoga zbora KUD-a „Lovor“ na čelu s maestrom Arianom Bossi. Uz „Lovoraše“ koji su prema potrebi protokola pjesmom i veseljem višekratno „začiniili“ aktivnosti Lovrana, na jednodnevni izlet u Bleiburg došlo je i dvadesetak Lovranaca koji su uživali u tom jedinstvenom ceremonijalu kao i

općenito u razdraganoj sajamskoj atmosferi snažno „obojanom“ folklorom i tradicijom. Vrlo visoke temperature koje su vladale i u Bleiburgu utjecale su na nešto slabiju posjećenost od uobičajenih brojki pa je tako 631. izdanje sajma Wiesenmarkt u četiri sajamska dana posjetilo „samo“ 120.000 posjetitelja. Zadovoljstvo izlagača, kojih je bilo oko 340, nije izostalo, a nudilo se gotovo sve od obrtništva, gastronomije, DJ i live glazbe, animacije za djecu do brojnih štandova s nevidenom količinom i asortimanom robe široke potrošnje.

OPĆINA LOVRAN NAGRAĐENA PRIZNANJEM ZA DUGOGODIŠNJE SUDJELOVANJE NA SAJMU

Organizatori i domaćini iz Grada Bleiburga – gradonačelnik Stefan Visotschnig i prof. Arthur Ottowitz „alfa i omega“ su ovoga sajma. Gospodinu Ottowitzu uručena je plaketa za 30 godina uspješne organizacije sajma, a budući da se ove godine obilježavalo i 25 godina od ustoličenja Alpe Adria sajamskog šatora, načelnik Bojan Simonič ponosno je primio priznanje za dugogodišnju prisutnost Općine Lovran na sajmu. Dodjela priznanja odvijala se u sklopu ceremonije otvorenja sajma na kojemu je, uz brojne grupe iz okolnih mjesta i gradova te mnogih lokalnih i pokrajinskih političara, nazočio i savezni kancelar Austrije Karl Nehammer.

Članovi delegacije Općine Lovran uz općinskog načelnika Simoniča bili su: Branislav Petković, predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju, Silvana Stiglič, članica istog odbora, Velinka Sušanji i Nena Brozan Perišić iz Općine Lovran te direktor hotela Excelsior Ozren Tomac. Neni Brozan Perišić, koja je bila „new entry“ u sajamskoj postavi, idu sve pohvale za šarm i spretnost. Veleposlanik Hrvatske u Austriji gosp. Daniel Glunčić i ove je godine počastio organizatore svojim dolaskom, a dojmivim govorom pred uvažanim auditorijem na otvorenju Alpe Adria šatora Općinu Lovran dodatno učinio ponosnom pobratimljenom općinom Grada Bleiburga.

„Kopirajući“ Duleta i Edija koji su se na samom kraju našeg sajamskog nastupa „odjavili“ pjesmom „Da bimo i kletu, da bimo i kletu, da bimo i kletu opet skupa bili, jili i popili, brigi pozabili...“ reći ću i ja: „Da bimo tako i mi i kletu opet skupa bili, na sajmu nastupili i lijepo se s dragim austrijskim i bleiburškim prijateljima družili.“

Suradnja s potpisom

■ Piše: **Silvana Stiglić**

Bratimljenje Općine Lovran sa XVII. Okrugom Budimpešte datira od 8. prosinca 2004. kada je u sjedištu XVII. Okruga Grada Budimpešte u nazočnosti tadašnjih predstavnika gradskih i općinskih vlasti na zajedničku veliku sreću potpisana **Povelja o bratimljenju** s ciljem jačanja kulturnih i turističkih veza.

Od te svečanosti proteklo je punih **20 godina** ispunjenih uzajamnim uvažavanjem i poštovanjem, s poprilično puno uložena truda, dobre volje i dobrog raspoloženja kako bi se „zadaci“, želje i ideje realizirali. Svi oni koji su s obje strane na bilo koji način dali doprinos u tom kvalitetnom odnosu i plodonosnoj suradnji danas mogu biti ispunjeni ponosom.

SVEČANO OBILJEŽAVANJE JUBILEJA

Posebno se ponosom osjećala delegacija Općine Lovran koja se na poziv gradonačelnika Horvátha Tamása i njegovih suradnika zaputila u Budimpeštu na svečano obilježavanje jubileja 23. listopada, na dan državnog praznika kojim se obilježava Mađarska revolucija 1956. godine. Delegaciju Općine Lovran, koju su činili Branislav Petković, Silvana Stiglić, Edvard Primožić i Gergely Ágoston, predvodio je općinski načelnik Bojan Simonič.

Prekrasan sunčan dan bio je idealan za početak protokolarnih obaveza, za polaganje vijenaca kod spomenika u XVII. Okrugu koje se u nazočnosti brojnih političara i udruga odvijalo vrlo dostojanstveno.

Program u nastavku dana, kojega je s puno pažnje osmislio vrijedni samozatajni Kelemen Sándor, bio je u potpunosti posvećen obilježavanju 20. obljetnice naše suradnje. Svečani program upriličen je u mjesnom kulturnom domu koji je bio ispunjen uzvanicima, ali i predstavnicima njihovih ostalih pobratimljenih gradova. Ugodno smješteni u prvim redovima s podosta smo uzbuđeni i emocija pratili govor gradonačelnika Horvátha s prijevodom na hrvatski dugogodišnje izuzetne suradnice Mire Simon. U nastavku nekoliko naglasaka iz tog govora.

BIRANIM RIJEČIMA O SURADNJI

Prije dva desetljeća započelo je prijateljstvo koje je gradilo mostove među našim gradovima i našim narodima. Općina Lovran i XVII. Okrug Grada Budimpešte - Rákosmente potpisali su 8. prosinca 2004. u Budimpešti dokument o bratimljenju. Od tada je suradnja naših općina, posebno u oblasti kulture i turizma, kontinuirana. Zajednička ambicija je ostvarivanje kontakata ne samo na razini službenih delegacija, već i uz široku uključenost građana naših općina. S tim se ciljem ostvaruju razmjene posjeta među puhačkim orkestrima i zborovima. Lovranski zbor KUD-a „Lovor“ s velikim je uspjehom do sada nastupio šest puta na susretu zborova u našem Okrugu povodom blagdana Duhova. Gradski puhački orkestar Rázene nastupao je nekoliko puta na događanjima u Hrvatskoj.

Obje općine imaju visokokvalitetne izložbene prostore. U Galeriji „Laurus“ u Lovranu predstavljena je dva puta muzejska umjetnička zbirka XVII. Okruga, a 2009. i iznimna djela keramičara Árpáda Csekovszkoga, počasnog građanina Rákosmentea.

U proteklih 20 godina priliku za predstavljanje u lovranskoj Galeriji imali su i mnogi umjetnici iz našega okruga, dok je u izložbenom prostoru Erdős Renée Ház domaća publika mogla vidjeti radove umjetnika iz Lovrana. Prošle nas je godine iznenadila vrlo zanimljiva izložba. Ugostili smo izložbu fotografija vila u venecijanskom stilu arhitekta Attila Maguola. Te prekrasne vile definiraju arhitektonsku sliku Lovrana.

Kao sudionik brojnih službenih delegacija mogu reći da uvijek rado prihvaćamo poziv naših hrvatskih prijatelja i sudjelujemo u programima Dana Općine te na čuvenoj Marunadi. Dobra atmosfera, gostoprimstvo i kulinarski užitak uvijek su zagarantirani! Osim toga imali smo priliku organizirati i nekoliko grupnih posjeta Lovranu za zaposlenike iz općinskih institucija.

Za ostvarivanje partnerskog odnosa potrebni su ljudi kojima je stalo do suradnje. Sadašnje vodstvo Lovrana posvećeno je održavanju i razvijanju prijateljskih odnosa među našim općinama, na čemu im se zahvaljujem. Zahvaljujem se i svima onima koji su doprinijeli stvaranju i održavanju ove suradnje. Želio bih istaknuti dvije osobe među brojnim suradnicima. Jedna od njih je gospođa Silvana Stiglić, čija kreativnost, entuzijizam i gostoprimstvo uvelike pridonose održavanju kvalitetne suradnje. Drugi je naš stari prijatelj Gergely Ágoston, umirovljeni profesor psihologije i turistički vodič koji živi u Lovranu, čija nam uloga koordinatora jako puno znači. Zahvaljujući njegovom znanju delegacije našega okruga mogu svaki put temeljito upoznati znamenitosti i povijest Kvarnera.

Nadam se da će i sljedećih 20 godina biti prepuno zajedničkih projekata, iskrenog prijateljstva i suradnje te da ćemo zajedno doživjeti još mnoge nove lijepe trenutke!

Na kraju želimo potvrditi 20-godišnju suradnju Lovrana i Rákosmentea potpisivanjem Pisma namjere te našim prijateljima iz Lovrana, koji već dugo igraju istaknutu ulogu u održavanju pobratimске veze, uručiti stakleni trofej.

BUJICA EMOCIJA NA POZORNICI I KOD DOMAĆE PUBLIKE

Dvoranom se prolomio veliki pljesak za ovako birane riječi kojima je gradonačelnik Horváth sažeo aktivnosti koje su se zajednički odrađivale kvalitetno, motivirano i s puno entuzijazma. Priznanje za sve učinjeno i za doprinos predivan je stakleni trofej s ugraviranim osobnim imenima koji smo nas petero na pozornici ponosno držali u rukama. Publici se obratio načelnik Simonič koji je, uz zahvalu na ovakvoj svečanosti i ukazanoj časti, poželio budućoj suradnji isto tako uspješan dugi niz godina na obostranu radost naših lokalnih zajednica. U znak zahvale na prijateljskoj suradnji gradonačelniku Horváthu Tamásu uručena je prigodna srebrna plaketa. Uslijedio je potom polusatni koncert četiri gudača čije su maestralne izvedbe svjetskih skladbi dodatno „uzavrele“ naše emocije.

Odboru za međunarodnu suradnju i stručnim službama Općine Lovran sada preostaje osmisлити program kojim će se tim istim povodom počastiti i poštimat drage prijatelje iz XVII. Okruga Grada Budimpešte prilikom Dana Općine Lovran u travnju sljedeće godine kako bi Povelja o bratimljenju bila potvrđena uz zdravicu i dobru kapljicu!

Sočna i moćna repa adut svake Rokove

■ Piše: Radovan Trinajstić

Mještani Lignja i ovog su 16. kolovoza proslavili tradicionalnu **Rokovu**. Ovo svetkovanje vezano je uz nebeskog zaštitnika svetog Roka koji ima svoju stoljetnu zavjetnu crkvicu na ulazu u mjesto. Proslava blagdana svetog Roka krenula je upravo u crkvi, u kojoj je lovranski župnik velečasni Matija Rašpica u poslijepodnevnom satima služilo svetu misu. Nakon mise uslijedio je i tradicionalni susret razdraganih mještana s velečasnim Rašpicom na „šterme puli crekvice“ u nazočnosti prvog susjeda i prvog čovjeka Općine Lovran načelnika Bojana Simoniča.

Druženje mještana Lignja i Lovranštine započelo je također u ranim poslijepodnevnom satima i na prostoru ispred Društvenog doma pod stoljetnim stabalima maruna s dva „paralelna“ događanja u dobrom raspoloženju, ali i u iščekivanju i koncentraciji. Naime, nekako su istovremeno započela natjecanja u društvenoj igri na karte – briškuli i trešeti i ono za najbolje pripremljenu domaću kiselu repu s fažolom. Dok su natjecateljice s nestrpljenjem čekale proglašenje najbolje repe u 2024. godini, igrači na karte bili su „duboko“ usredotočeni na tijek igre i na suparnički par. Zanimljivo je bilo promatrati ih u njihovoj povremenoj ljutnji, ali i uzdasima olakšanja kada bi neki „grijeh“ prošao *lišo*.

DELICIJA PO OSOBNIM RECEPTIMA I UZ POKOJU KULINARSKU TAJNU

Bilo je ovo tradicionalno 17. natjecanje za najbolje pripremljenu domaću kiselu repu s fažolom u organizaciji vrijednih članica Udruge „Ognjišće“ iz Lignja. Na natjecanje su pristigla 24 domaća uratka ove delicije pripremljene po osobnim receptima uz određene kulinarske tajne. Prosudbena komisija u sastavu Neda Rubinić, Zdenka Petričić i Branka Širola imale su zahtjevan zadatak da svojim kušanjem odluče čiji je primjerak ovog sočnog i moćnog domaćeg jela najbolji. Prvo mjesto i najbolju kiselu repu s fažolom skuhalo je Ivanka Štanc iz Lignja, drugo mjesto osvojila je Romana Dobrec iz Lovrana, dok je treće mjesto pripalo Josipu Janjetiću Opiću iz Tuliševice. Pobjednici su nagrađeni poklon bonom kojeg će moći realizirati u lovranskoj mesnici „Mario“.

Valja reći da je tijekom dana za sve posjetitelje bilo omogućeno razgledavanje stalne etno zbirke, čiji izloženi eksponati oslikavaju život i rad ljudi ovog dijela Lovranštine kroz povijest. Zasluge idu Udruzi „Ognjišće“

koja vrijedno čuva i prikuplja eksponate u ljubavi prema starinama i običajima da mladi naraštaj ima i vizualni doticaj s vremenom kako je nekad bilo, kako su živjeli naši preci, čime su se služile naše none i nonici u teškom težačkom životu, ali i kako su provodili slobodno vrijeme ili bilježili uspomene. Vrlo vrijedna baština.

BRIŠKULOM I TREŠETOM DO UKUSNIH NAGRADA

S druge strane vrijeme provedeno u natjecanju igre na karte - briškule i trešete bilo je za mnogobrojne igrače na momente napeto, ali i zabavno. Natjecanju se odazvao veliki broj parova iz Lovrana, Lignja, Lovranske Drage i Dobreča, ali i iz okolice, a pobjednik ovogodišnjeg natjecanja bio je par Robert Petrović i Luka Gluhak, kojima je organizator Boćarski klub Liganj za nagradu uručio pršut. Drugo mjesto i 5 kg sira osvojio je par Zlatko Babić i Nedeljko Budinić. Treći su bili Gordan Šepić i Roberto Žigulić kojima je pripala nagrada od 5 kg kobasica, a nagrađeno je i četvrto mjesto s 5 litara vina koje je osvojio par Zlatan Felic i Josip Vukelić.

Za dobro raspoloženje i ugodnu atmosferu na ovoj pučkoj veselici pobrinuo se glazbeni trio „Asi“ koji su kao i uvijek „šiškali“ polke i valcere ne bi li izmamili na plesni podij čim više plesača.

BOĆARI LIGNJA DOMAĆINI TRADICIONALNOM BOĆARSKOM TURNIRU

Dvodnevno blagdansko slavlje Rokove nastavljeno je i sljedećega dana cjelodnevnim tradicionalnim boćarskim turnirom čiji su organizatori bili članovi BK Liganj. Na turniru je sudjelovalo 16 ekipa i to: Mošćenička Draga, Lovranska Draga, Studena, Opatija, Pobri, Rubeši, Poljane, Veprinac, ženska ekipa Kastav, Zastenice - Čavli, Frankopan - Grad Grobnik, Sv. Martin - Buzet, Korensko, Košana - Pivka iz Slovenije, Dražice i domaćin Liganj.

Natjecateljske ekipe bile su podijeljene u dvije grupe koje su u jutarnjem terminu turnira igrane na jogu u Lovranskoj Dragi i Lignju. Po dvije najbolje ekipe iz svake grupe natjecanja su nastavile na boćalištu u Lignju.

U poslijepodnevnom polufinalu ekipa Lovranske Drage bila je bolja rezultatom 10:7 od ekipe Sv. Martin - Buzet, dok je u drugom polufinalu rezultatom 13:4 ekipa Studene pobijedila boćare slovenske ekipe Košana - Pivka. Uz dosta napora i tiješnjim rezultatom 9:8 boćari ekipe Studene pobijedili su ekipu

Lovranske Drage te tako osvojili prvo mjesto. Pobjedničku ekipu Studene činili su igrači: Josip Afrić, Marko Bradičić i Alen Dretvić, dok su za ekipu Lovranske Drage igrali: Zdenko Lazarić, Pino Mihaljić, Mauricio Sirotnjak i Ivan Trušnovac. U borbi za treće mjesto boćari ekipe Sv. Martin - Buzet: bili su rezultatom 13:7 bolji od slovenskih boćara Košane - Pivka koji su osvojili četvrto mjesto.

Za najboljeg u izbijanju bulina proglašen je boćar Toni Mrak (BK Veprinac), a najbolji u koštivanju - blizanju boća bio je boćar domaćina BK Liganj - Robert Viskiđ.

Na kraju turnira organizator je nagradio najbolje ekipe i boćare prigodnim medaljama i peharima za ostvareni plasman.

Samo natjecanje i druženje boćara proteklo je u sportskom nadmetanju i lijepom druženju svih sudionika turnira i posjetitelja Rokove. Uz dobru ugostiteljsku ponudu jela s roštilja, domaće repe s gulašom i pićem te uz glazbeni sastav „Brevis Bend“ zabava se produžila do dugo u noć čemu je pogodovala i *friška arja*, koja se kao spas od cjelodnevnih vrućina spuštala s obronaka Učke.

Na dugačkom, bijelim stolnjakom prekrivenom stolu, iz 24 se tanjura širio pravi domaći miris kisele repe s fažolom koju su skuhalo: Majda Dobrec, Nadia Trdić, Milica Brumnjak, Katica Stiglic, Cvetka Gržević, Danica Škalamera, Nataša Gregov, Eda Kršanac, Stefano Martinčić, Božica Gržević, Vlasta Mandić, Boćarski klub Liganj, Anita Matković, Ivanka Vozila, Rita Linšak, Ivanka Štanc, Miloslava Kršanac, Romana Dobrec, Patricia Jakupec, Alenka Brubnjak, Bianca Sirotnjak, Darinka Martinčić, Nada Mrak Ćukova i Josip Janjetić Opić.

Najboljom repom ocijenjene su redom: 1. mjesto Ivanka Štanc, 2. mjesto Romana Dobrec i 3. mjesto Josip Janjetić Opić

MIHOJA U LOVRANSKOJ DRAGI

Okupljeni u zajedništvu misnog slavlja

■ Piše: Rita Linšak

Na samom prilazu u mjesto Lovranska Draga izgrađena je 1715. godine barokna crkva s malim zvonikom na preslicu (ili potezanje) što znači da ima vertikalni produžetak pročelja s otvorima za zvona. Crkva je simbol zaštitnika Lovranske Drage svetog Mihovila. Kulturno i povijesno povezana je s Lovranom i Parkom prirode Učke.

Iz kazivanja znamo da se sveti Mihovil slavi 29. rujna. Ovaj je arkandeo „vojskovođa vojske nebeske“ zaštitnik policije, vojske, bolesnika, žena i svih potrebitih koji mu se obrate molitvom. Njegovo ime potječe iz hebrejskoga „Mikael“ što znači „Tko je kao Bog?“ U ikonografiji ga se prikazuje kao ratnika koji ubija sedmoglavog zmaja da bi narod obranio od sotonskih zamki i opsjednutosti.

U dane obilježavanja **Mihoje u Lovranskoj Dragi**, uz mještane brojni su bili i oni rođeni i odrasli u Lovranskoj Dragi, a koji su odselili. Uvijek se rado vraćaju doma, a tako je bilo i ove Mihoje. Po nebrojenu put nazočili smo misnom slavlju koje je vodio lovranski župnik velečasni Matija Rašpica. Udijelio nam je blagoslov i tako već 21 godinu na radost mještana i svih okupljenih u zajedništvu misnog slavlja.

Svatko od nas nosi u sebi određene radosti, strepnje, uspjehe i neuspjehe i uz Božju riječ, koja je uvijek nova i živa, postanemo bolji ljudi. U sebe unesemo neki drugačiji mir: Zato je vjera darivanje života, i ne samo na Mihoju. Našu prisutnost misnim slavljinama svake prve nedjelje u mjesecu kroz čitavu kalendarsku godinu možemo nazvati „malim hodočašćem“ svetom Mihovilu.

Uz oltar se u prvim redovima u klupama naziru male glavice koje u tišini promatraju što se oko njih zbiva. Pogledavaju na oltar na kojem su upaljene svijeće, svježe cvijeće, drveni kip svetog Mihovila kao i kalež s hostijama za svetu pričest. Iz knjige se čitaju molitve i poslanja. Crkvicom odzvanja molitva, osjeća se uzvišenost.

Po završetku mise dražanske su se domaćice pobrinule da uz obilje kolača i pića u ulaznoj loži počaste prisutne na dan svetkovine njihovog zaštitnika.

S druge strane na jogu se održavao tradicionalni turnir u boćanju. Uz biru, repu i fažol slavila se Mihoja!

49. Marunada

„49. po redu, skoro pola stoljeća Marunade...“ riječi su kojima je općinski načelnik Bojan Simonić započeo govor na svečanom otvorenju ovogodišnje tradicionalne lovranske fešte u petak, 11. listopada. Da se običaji, koji su stvoreni kroz 49 godina održavanja **Marunade**, i dalje njeguju govori i činjenica o velikom broju lovranskih udruga koje su se odazvale za sudjelovanje u bogatom programu, a pridružile su se i u mimohodu otvorenja, kojem je već tradicionalno na čelu Puhački orkestar Lovran. Taktove lovranskih puhača cijelom su trasom svojim nastupom popratile Mažoretkinje Opatijske rivijere, djevojčice različitih uzrasta koje su osim ljepotom, pozornost plijenile i prekrasnim kostimima. Posebno sladak prizor bila je najmlađa među djevojčicama koja je, osim štipača, u rukama kao „povremeni rekvizit“ imala i dud. Sada već i u svijetu poznate „Lovranske črešnjice“, s veselim uzorkom črešnjica na svojim suknjicama, uz sudjelovanje u mimohodu, tog su dana nastupale čak dva puta i to u programu na otvorenju na centralnoj bini, ali i na „Mićoj marunadi“ nekoliko sati ranije. Društvo „Naša djeca“ Opatija pobrinulo se da djeci koja su sudjelovala u „Mićoj marunadi“ približe tradiciju i običaje našega kraja. Za oko tristotinjak djece, koja su u Lovran došla iz obližnjih škola, u suradnji s lovranskim udrugama organizirane su radionice: Priče našega kraja, Priča o lovranskim vodonošama, Naše „ča“, Glagoljica u Lovranu, Pleti, pleti mrežu i čvor spleti, Niti koje nas spajaju - rikamevanje, Izrada lovranskog košića, Izrada lovranskog guca, Otisak jeseni, Jesen od vune, Boćanje, Vatrogasci u Lovranu, Eko radionica i Igre naših starih.

PODIZANJEM SVEČANE ZASTAVE FEŠTA JE MOGLA POČETI

U ime Primorsko-goranske županije ovogodišnju Marunadu otvorila je Iris Bruketa, savjetnica Upravnog odjela za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj. Visoko podignuta zastava Marunade, koju su ponosno do stijega nosili učenici Učeničkog doma Lovran, mogla je značiti samo jedno, vrijeme za zabavu, uživanje u bogatom glazbenom i kulturnom programu, ali i u slatkim i slanim delicijama od maruna. Iako je ovo bilo 49. izdanje Marunade, ideja za novitete još nije ponestalo. Sladoled od maruna i dalje drži vrh ljestvice, no ove je godine dobio „konkurenciju“ u pivu od maruna, a i u

čemu još, otkrivamo u daljnjem tekstu.

Da se radni tjedan završi na najjače - uz rock, a vikend započne najglasnije s Mamom ŠČ! pobrinuo se Let 3 uz pomoć Gear Box Banda koji je zabavljao brojnu publiku do dugo u noć.

FEŠTA OD JUTRA DO MRAKA

Na jutarnjem subotnjem suncu na lovranskom su se mulu sjajili limeni ljubimci u sklopu izložbe oldtimera u organizaciji Liburnia klasik kluba Opatija. Od tuda su brojni posjetitelji laganim hodom kroz lovranski Stari grad dolazili do štandova na kojima su se mogli degustirati i kupiti domaći proizvodi OPG-ova iz različitih dijelova Hrvatske. Za prijepodnevo veselje i zabavu svih onih koje je lijepi sunčan dan privukao u Lovran pobrinuo se KUD „Lovor“ Lovran sa svojim gostima. Od gostujućih zborova predstavili su se: vokalna skupina Mareta iz Mošćeničke Drage, KUD „Ive Jurjević“ iz Omišlja, zbor Zajednice Talijana iz Opatije „Voci di Abbazia“, ali i gost iznenađenja prof. Arthur Ottowitz koji je zasvirao svoju „čarobnu“ usnu harmoniku. Naime, ime prof. Arthura Ottowitza znano je ime iz delegacije Grada Bleiburga, pobratimljenoga grada Općine Lovran, a koju je i na ovogodišnjoj Marunadi predvodio gradonačelnik Stefan Visotschnig. Pozivu Općine Lovran za dolazak na Marunadu odazvala se i delegacija iz XVII. Okruga Grada Budimpešte kao i prijatelji iz talijanskoga grada Codroipa. Iz slovačkoga grada Hurbanova, s kojim Općina Lovran ima također partnersku suradnju, svečanom otvorenju Marunade nazočio je predsjednik njihovog vatrogasnog društva. Svi uzvanici su složni u tome da je Marunada događaj koji se ne propušta. Marunada je, zahvaljujući i pobratimljenim gradovima Općine Lovran, zaista nadaleko poznata manifestacija okusa i mirisa jeseni na moru. Osim službenih delegacija iz pobratimljenih gradova Marunadu, ali i Lovran općenito, posebno u ljetnoj sezoni, posjećuju brojni turisti iz njihovih krajeva kako grupnim dolascima tako i kao individualni gosti.

Vraćajući se na subotnji zabavni program ostaje zabilježen i zapamćen nastup klape „Intriga“, ali i mladog rock benda Raspad sistema. Za užarenu atmosferu subotnje večeri pobrinuli su se Reaktiv bend i Jole, koji je premijerno otpjevao stihove svoje nove pjesme „Samo danas“.

UVIJEK NEŠTO NOVO ZA ČUTI, VIDJETI, DOŽIVJETI

Kako je ove godine mnogo puta naglašavana tradicija, tako dolazimo i do nedjeljnog koncerta Puhačkog orkestra Lovran, institucije liburnijskoga kraja, kako ih mnogi opisuju. Prošle godine su svojim „puhanjem“ pomogli tjerati kišne oblake, a ove godine su za svaki slučaj na svoj koncert pozvali i pojačanje, i to ne bilo kakvo, već ono s kojim imaju dugu tradiciju zajedničkog nastupanja. Sigurno pogađate, riječ je o Dušku Jeličiću Duletu i Bonaci. Godine zajedničkog nastupanja stvorile su mnogobrojne skladbe koje su ove godine snimljene na zajednički nosač zvuka radnog naziva POL i Dule – Dule i POL. Zajednički koncert na Marunadi bio je izvrsna prilika za predstavljanje nosača zvuka javnosti, prije nego li CD bude dostupan i za kupnju.

U vedrom i veselom tonu priveden je kraju i ovaj dan. Ovogodišnji prvi vikend 49. Marunade sjajnim, energičnim nastupom „odjavio“ je Mauro Staraj sa svojom „La Bandom“. I naravno, da su se na kraju morale čuti pozdravne riječi „Da bimo i k letu...“

SLATKO IZNENAĐENJE U PRALINI OD MARUNA

Dok se Dobrec pripremao za svoj vikend Marunade (19. i 20.10.) s vrlo bogatim programom i sadržajima, posebno onima za djecu, Stari Grad u Lovranu ponovno se pretvorio u „pozornicu“ otkrivajući brojnoj zainteresiranoj publici svoje povijesne tajne kroz edukativne vodene šetnje starogradskim kortilima. Domaćini u kortilima pripremili su gostima i ovoga puta malo slatko iznenađenje. Tajni recept za kruh s marunom otkriven je još prošle godine, dok je ovogodišnji novitet bila čokolada s marunom. Na prvi pogled, oblikom i bojom poput pravog maruna, a na „drugi pogled“ ili bolje rečeno po okusu, preukusna pralina. Što je više potrebno dodati za savršen spoj čokolade i maruna.

Kako je već u uvodu spomenuto, lovranske su udruge pripremile svoja tradicionalna događanja u sklopu Marunade, a odvijala su se tijekom cijelog listopada. Događanje koje je ove godine obilježilo svoje 15. izdanje je Kup „Mića žajica“ u organizaciji Sportsko ribolovnog društva „Zubatac“ iz Lovrana. Ove se godine u „Mićoj žajici“ našlo 245 primjereka ribe koji su se uhvatili za udicu najmlađe kategorije ribolovaca – djece do 12 godina.

na krilima Leta 3

U čast marunu svoja su jedra raširile i jedrilice na prigodnoj regati u organizaciji lovranskoga Jedrilčarskoga kluba „Istra“. *Hitale su se i boće* jer slavju su se kao i inače pridružili i boćari BK Lovran organizacijom turnira.

I U LIGNJU SE DOBRO “ŠIŠKALO” NAJOMILJENIJEM PLODU U ČAST

○ tradicionalnom planinarskom pohodu i bicikljadi, sve se zna, oni su postali sastavni dio zadnjeg, trećeg vikenda Marunade koji se održava u Lignju. Sastavni dio Marunade, ali i svih drugih događanja u Lignju je i etnografska izložba u prostorijama Društvenog doma. Zaljubljenici u svoj zavičaj i entuzijasti, članovi udruge „Ognjišće“, sasvim su slučajno počeli sakupljati stare, odbacene predmete u nastojanju da se stari predmeti otrgnu zaboravu. Počeli su sa svega nekoliko predmeta, a sada je njihova bogata etno zbirka već prerasla prostoriju u kojoj je stalno postavljena. Osim što se mogu razgledati brojni zanimljivi povijesni predmeti, članice i članovi „Ognjišća“ uvijek dočekuju posjetitelje kao pravi domaćini, s domaćim kolačima po tradicionalnoj recepturi gornjeg kraja i „bičerinom“ likera iz kućne radnosti vrijednih članova. Vođena šetnja pod imenom „Staza maruna“ i ove je godine bila pravi hit među posjetiteljima. Stotinjak šetača kroz krošnje maruna provela je vodičkinja Martina Spinčić prepričavajući stare običaje i tradiciju. Velikim i malim sudionicima najzanimljivije su bile priče iz Martininog obiteljskog života, s obzirom na to da je svoje prvo iskustvo u klaćenju i branju maruna stekla i sama još u djetinjstvu.

Za dobar obrok nakon planiranja, bicikliranja, šetnje ili jednostavno okrijepu prije večernje zabave pobrinulo se Lovačko društvo „Kobac 1960“ Lovran. U subotu su za veselu večernju zabavu bili na bini Polkaholiki, slovenski bend za koji ne postoji ni jedan hit koji oni ne mogu odsvirati na harmonici. Posjetitelje su tijekom vikenda zabavljali i Manuel Brajan Duo, Dejan Jedretić na harmonici i Jospiensis Band.

Događanjima u Lignju obilježen je kraj ovogodišnje 49. Marunade. S obzirom da vrijeme leti, već sada je vrijeme da se krenu „miksati“ novi recepti za gastronomsku ponudu na bazi maruna te osmišljavati glazbeni i kulturni program za proslavu jubilarnog 50. izdanja ove tradicionalne lovranske manifestacije. U tom smislu Marunada 2024. bila je uspješna generalna proba za veliko slavlje dogodine!

Mića marunada kraljica Dječjeg tjedna

Svake godine u prvom punom tjednu listopada obilježava se Dječji tjedan koji započinje Međunarodnim danom djeteta. **Dječji tjedan** je vrijeme naglašavanja važnosti promicanja prava djece te pojačanih akcija i aktivnosti posvećenih djeci.

Moto Dječjeg tjedna je „Ljubav djeci prije svega!“.

Ciljevi Dječjeg tjedna uključuju usmjeravanje pažnje javnosti prema ostvarivanju prava, potreba i aktivnosti s djecom i za djecu, provođenje posebnih i prigodno odabranih igara, priredbi i stvaralačkih aktivnosti djece i za djecu, poticanje volonterskog rada odraslih s djecom, kao i aktivno sudjelovanje djece u aktivnostima lokalne zajednice.

U GALERIJU LAURUS IZLOŽBA „KORAČAJMO ZAJEDNO ZA DJEČJA PRAVA“

Uoči Dječjeg tjedna u godini u kojoj se obilježava 100 godina dječjih prava i 35 godina Konvencije UN-a o pravima djeteta, u Galeriji „Laurus“ organizirana je izložba dječjih radova „**Koračajmo zajedno za dječja prava**“.

„Lovranske črešnjice“ pod vodstvom maestre Natalije Banov otvorile su program pjesmom „Nek svud ljubav sja, nek svud ljubav sja, sve ljude neka spaja“... Ove moćne riječi otpjevane dječjim glasovima zaista raznježe. Slušajući ih uživa duša, a uživaju i oči gledajući te prekrasne članice i simpatičnih članova naših voljenih „Črešnjica“.

Učiteljica Marina Mavrinac Matulja sa svojom je čakavskom „ekipom“ – „Mićom mularijom“ oduševila prisutne. Djeca zaista znaju svoju radost prenijeti na posjetitelje i slušatelje kao pravi mali umjetnici.

Nakon kratkih govora organizatora prisutnima se obratila savjetnica pravobraniteljice za djecu Danijela Žagar rekavši *da je u protekla tri desetljeća znatno napredovala svijest o pravima djece te je mnogo učinjeno u zaštiti tih prava, no još uvijek smo daleko od ostvarivanja cilja da svako dijete ima jednaka prava i jednake šanse za razvoj svojih potencijala. Kvaliteta života djeteta, pa i u Hrvatskoj, i dalje uvelike ovisi o mjestu u kojem ono živi. Stoga je ova obljetnica prilika da svaka država pažljivo razmotri koje su zadaće u ostvarivanju dječjih prava ostale nedovršene.*

Cilj ove prigodne izložbe bio je skrenuti pažnju na život djece u svijetu danas. S obzirom na to da je izložba bila dobro posjećena za pretpostaviti je da je svjesnost o brizi za djecu prisutna i da se sporim, ali sigurnim koracima korača u dobrom smjeru.

ČAROLIJA „MIĆE MARUNADE“

Društvo „Naša djeca“ Opatija - ogranak Lovran imalo je u listopadu zaista pune ruke posla jer jedan cijeli tjedan pripadao je samo djeci. Organizirale su se brojne aktivnosti, redali su se javni skupovi, sjednice, bajkaonice, promo štandovi... A u petak tog važnog „Dječjeg tjedna“ stigla je i kraljica „**Mića marunada**“.

Visoko je dignula svoju zastavu. Krenulo je veselje za više od 300 djece iz Osnovne škole Viktora Cara Emina Lovran, Područnih škola Mošćenička Draga i Ičić te djece iz Dječjeg doma Ivana Brlić Mažuranić iz Lovrana i Osnovne škole „Rikard Katalinić Jeretov“ iz Opatije. Djeca su podijeljena u grupe i spremno su iščekivala sudjelovanje u brojnim radionicama. *Štikali su*, učili vezivati ribarske čvorove i plesti mrežu, slikali/crtali lovranske *špine*, upoznavali naše „ča“, igrali na boće, pisali glagoljicom, učili kako se gradi poznati lovranski guc, kako se postaje vatrogasac, učili plesti košice te izrađivali simbole jeseni iz vune i još mnogo toga. Sve aktivnosti koje potiču maštu i kreativnost.

Harmonikaši, „Lovranske črešnjice“ i „Mularija“ dodatno su „podgrijavali“ radost svih sudionika i posjetitelja. Lovranom se širio miris pečene marunade, a svjesnost da je jesen stigla u naš grad dodatno je potvrdio i miris kiselog kupusa. Ljepota i neodoljiv okus kolača od marunade mamilu su.

Oko pozornice se stvarala gužva jer djeca žele pokazati svoje novonastale radove i ispričati svoje dojmove. Predstavnici svake radionice popeli su se na pozomicu, pohvalili se svojim radovima i ukratko ispričali svoje dojmove. Jedan se dječčić uporno penjao stepenicama na pozomicu, no dok ga je tata spuštao sa stepenica dječak je vikao: „Pusti me, gren gore, pusti me...“ Pristupila sam mu i pitala ga zašto se želi popeti na pozomicu, a on mi je suznim očima odgovorio: „*Ja bin tancal i kantal da me nona vidi.*“ Dokaz da ljubav između nona i unuka živi u svim generacijama.

Djeca su velika radost pa možete zamisliti koliko je radosti bilo u Lovranu na „Mićoj marunadi“. Za sav taj šušur i pozitivu koja je ispunjavala i male i velike može se zahvaliti Društvu „Naša djeca“ Opatija - ogranku Lovran koji je u suradnji s Općinom Lovran i TZ općine Lovran sve to organizirao i koordinirao s voditeljima radionica, koje su u djeci probudile i probudile znatiželju i kreativnost.

Čarolija „Miće marunade“ stvara lijepe uspomene koje trajno ostaju u sjećanju i stvaraju naviku iščekivanja sljedeće „Marunade“ až na „Marunade“ se mora bit i točka!

Veselo druženje i dobar ulov najmlađih ribolovaca

■ Piše: Radovan Trinajstić

U sklopu ovogodišnje 49. Marunade održan je u organizaciji SRD „Zubatac“ Lovran **15. Kup „Mića žajica“**, tradicionalno listopadsko druženje škola ribolova i natjecanje u sportskom ribolovu za najmlađu kategoriju - djecu do 12 godina starosti.

Ovo dvosatno natjecanje edukativnog je karaktera i ima za cilj naučiti najmlađe ribolovce osnovnim pravilima ponašanja u vrijeme natjecanja te im pružiti mogućnost upoznavanja s ribljim vrstama i načinom pripreme ješke. Roditelji djece ili njihova pratnja smiju djeci pomagati samo u jednom dijelu i to u postavljanju zadane ješke i, ukoliko zatreba, u skidanju ulovljene ribe s udice. Natjecatelj mora sam zabaciti ješku i izvući ribu.

Na ovogodišnjem izdanju natjecanja, koje je održano po lijepom i sunčanom vremenu na lovranskom mulu, nastupilo je 29 mladih natjecatelja iz 6 klubova: SRD „Jadran“ Opatija, ŠRK „Ičići“, ŠRK „Preluk“ Matulji, SRD „Kantrida“ Rijeka, SRD „Luben“ Rijeka i domaćin SRD „Zubatac“ Lovran. Lovilo se po sistemu „ulovi i pusti“, a ukupno je ulovljeno 245 primjeraka ribe vrijednih 6517 bodova.

U pojedinačnom dijelu najbolji su bili: 1. Mihael Basan, SRD „Zubatac“ Lovran, 2. Rino Cuomo, SRD „Kantrida“ Rijeka i 3. Anika Nežić, ŠRK „Ičići“.

U momčadskom dijelu natjecanja ostvareni su sljedeći rezultati: 1. ŠRK „Ičići“ 1 u sastavu Filip Ban i Samanta Paulin, 2. ŠRK „Ičići“ 3 u sastavu Ian Kaqandlli i Anika Nežić, 3. SRD „Kantrida“ Rijeka u sastavu Rino Cuomo i Pave Badurina.

Najmlađi lovranski ribolovci pojedinačno su bili: Luna Tessitori Velović 7. mjesto i Karlo Ciani 9. mjesto, a momčadski Lovran 1 u sastavu Mihael Basan i Deni Galić 4. mjesto i Lovran 5 u sastavu Luna Tessitori Velović i Sol Škec 5. mjesto.

Najveću ribu - arbuna od 171 g ulovio je Mihael Basan, SRD „Zubatac“ Lovran 1. Najviše riba - 27 primjeraka ulovila je Samanta Paulin iz ŠRK „Ičići“. Najmlađi natjecatelj, sa samo četiri i pol godine, bio je Sol Škec iz SRD „Zubatac“ Lovran koji je, uz nagradu za sudjelovanje, pokupio i simpatije klubskih prijatelja i publike.

Na kraju natjecanja organizator i domaćin natjecanja SRD „Zubatac“ Lovran upriličio je prigodan domjenak i dodjelu nagrada. Svim natjecateljima uručene su prigodne vrećice s logom natjecanja i vrijednim darovima, te priznanjem za sudjelovanje, a najbolje plasiranim pojedincima i ekipama uručene su medalje i pehari.

Do sljedeće „Miće žajice“ „Rogi ribaru“ vrijednim i strpljivim malim ribarima!

Lovran u notama, u brojkama i u feštama

U bilo koje doba godine našem Lovranu ne fali šarma, ali ni događanja. Lovran ima „svoj faktor“, svaki kutak priča svoju priču i taj autentični duh malog srednjovjekovnog gradića očara mnoge već na prvi pogled.

U Lovranu i okolici svatko će pronaći nešto za sebe – od obitelji s djecom do samaca, od ljubitelja kulture i povijesti do zaljubljenika u prirodu, a posebno oni koji cijele godine u svojim dnevnim boravcima „sanjaju“ more i morske radosti.

Lovran je kao turistička, odmorišna i rekreacijska destinacija i ovoga ljeta, uz puno sunca i mora, ponudio i pregršt događanja, pravo malo bogatstvo kulturnih i zabavnih sadržaja. Kako bi se podsjetili na ljetne noći, ma gdje i kako ih provodili, razgovaram s direktoricom **Turističke zajednice općine Lovran Zvijezdanom Klobučar Filčić**, koja uspješno „dirigira“ programom „Ljeto u Lovranu“.

SADRŽAJNO BOGAT I ZANIMLJIV GLAZBENI PROGRAM UZ DOMAĆE SNAGE I GOSTOVANJA

Ne pitam za vremenske prilike jer smo svi zajedno prošli to dugo (pre) toplo ljeto, no glazbeni i ini programi animirali su nas gotovo svaku večer. Možemo podvući crtu i rezimirati kakav je bio Lovran „u notama“ ovoga ljeta? Koji su se sadržaji nudili, na kojim lokacijama i koliko ih je bilo?

„Ljeto u Lovranu“ svake je godine sadržajnije i bogatije od prethodnog. Zahvaljujući mnogim lovranskim dionicima program je bio ispunjen ne samo glazbenim već i raznim kreativnim događanjima i svatko je mogao pronaći nešto za sebe. Tako se moglo uživati u koncertima klasične glazbe, jazzu, zbornskom i klapskom pjevanju te ljetnim koncertima lovranskih limenjaka. Ono čemu težimo je uvijek dati priliku domaćim snagama, domaćim glazbenicima koji se trude, a i svojim repertoarima njeguju različite glazbene izričaje. Našlo se u programu, a i van programa, i pokoje gostovanje kao primjerice klapa „Bunari“ iz Vodica te gajdaši Happy German Bagpipers sa sjevera Njemačke koji su bili na proputovanju, a čiji je nastup bio zanimljiv i zabavan jer se zvuk gajdi

nema baš često priliku čuti. Glazba se u večernjim satima mogla čuti gotovo u svakom kutku Lovrana – od starogradskih trgova do terasa lovranskih ugostiteljskih objekata i hotela, mjestima gdje se uz osvježavajuća pića tražilo i malo „friške arije“.

GEOGRAFSKA LOKACIJA LOVRANA BOGOM DANA

Prigodnim događanjima i koncertom Sergeja Božića obilježena je i 30. obljetnica postojanja Turističke zajednice općine Lovran, a što se poklopilo i sa Svjetskim danom turizma 27. rujna. Kao malo mjesto možemo biti ponosni na naše turističke dosege, na naše smještajne kapacitete i na ljude koji ga opslužuju, koji žive za turizam i od turizma.

Što bi izdvojila kao posebnost lovranskoga turizma?

Posebnost svakog turističkog mjesta, svake destinacije, čine ljudi, jer oni su ti koji u konačnici žive od tog istog turizma i oni su ti koji kreiraju ponudu samog mjesta. Barem bi tako trebalo biti. O dobrim rezultatima svjedoče gosti koji u Lovran dolaze toliko dugo da je pitanje zvati ih gostima ili žiteljima. Tome svakako pridonose i hotelijeri i ugostitelji, ali i iznajmljivači koji se dugi niz godina trude svojim radom opravdati renome našega Lovrana. No, još uvijek, posebnost našega Lovrana je njegova lokacija. I sami gosti ističu kako vole upravo taj naš mir, koji na neki poseban način uspijemo zadržati čak i u ljetnim mjesecima, kada se broj stanovnika gotovo utrostruči.

VAŽNOST TURISTIČKE STATISTIKE

Iako je ova turistička sezona bila cijelo ljeto pod lupom „pada“ broja dolazaka gostiju i ostvarenih noćenja, što kažu brojke u Lovranu? Kako smo brodili i kako bi okarakterizirala ovu turističku sezonu? Jesmo li doznali ili spoznali neka nova obilježja u turističkim kretanjima, navikama i potrebama gostiju?

Statistiku svatko doživljava iz svog kuta gledanja. Nama, turističkim zajednicama, ona puno znači jer nam govori o turističkim kretanjima. Turističke zajednice se financiraju isključivo od prihoda turističke pristojbe i

turističke članarine i to su sredstva s kojima se organiziraju manifestacije i događanja, koja su u njihovoj ingerenciji. Turističke zajednice nemaju prihoda, one su neprofitabilne organizacije. Konkretno TZ Lovran nije ni u sustavu fiskalizacije. Stoga nama brojke itekako znače jer s ostvarenim prihodom možemo nešto i raditi.

Inače, ova je sezona posebna po mnogočemu, a najznačajnija je po tome da smo u prvih osam mjeseci jedna od rijetkih destinacija koja je držala plus u noćenjima i dolascima u odnosu na lanjsku godinu. Turizam nije neka znanstvena fantastika pa nije novost da u godini kada Uskrs pada ranije nastane tzv. rupa koja ima za posljedicu lošiji rezultat u travnju. Lipanj je isto tako bio lošiji, no tu su već krenule „muke po inflaciji“ i mislim da je to bio očekivani rezultat i feedback slijedom prošlogodišnjeg porasta cijena, negdje iz opravdanih, a negdje iz neopravdanih razloga.

S ovim se konstatacijama zasigurno neće složiti oni koji od statistike ne žive, već žive od potrošnje gostiju koji stižu u destinaciju. E-visitor brojke ne varaju, čak bih se usudila reći da nas je u Lovranu u jednom trenutku bilo više nego što je e-Visitor pokazivao, ali to je tema za Državni inspektorat. Ako gledam kao žiteljka Lovrana, rekla bih da je bilo manje gostiju nego lani jer se parkirno mjesto ponekad moglo naći bez problema, isto kao i mjesto na plaži. Zaključno, unatoč inflaciji, mnogi su si gosti ipak uspjeli priuštiti boravak u ovom našem komadiću raja, no zbog prevelikog porasta cijena smještaja, od vanpansionske ponude najjeftinija im je bila ona u supermarketima. S druge strane hotelski gosti nisu imali potrebu dodatno trošiti jer su u hotelu imali sve.

One prednosti koje sam prethodno navela, mirno mjesto na dohvat svima, čine nas posebnima i ako samo malo zastanemo i neke osobne potrebe ostavimo po strani i počnemo raditi kao jedan veliki tim, čuda bismo napravili. Ponavljam, u jednom trenutku kada je izgledalo i najcrnje, imali smo u odnosu na lanjsku godinu najbolje rezultate na cijeloj Opatijskoj rivijeri, a to znači da nas gosti vole i traže, i to je vrlo znakovito.

SLATKI PROBLEMI

Statistički pokazatelji omogućavaju uvid u stvarno stanje te pomažu u učinkovitijoj i primjerenijoj pripremi programa koji će se nuditi gostima. Mjesta za napredak uvijek ima, a i vremena da se kroz zimsko razdoblje „skenira“ izbor sadržaja. No, ono što je u Lovranu konstanta to je Marunada, naša najjača gastromanifestacija iz lovranskoga trisa. Slavimo njeno 49. izdanje.

Je li ovogodišnja Marunada bila generalna proba za sljedeću – jubilarnu 50. Marunadu? Možemo li bolje, više, drugačije?

Ovo je tema o kojoj bih mogla pričati u nedogled. Uvijek možemo bolje, više i drugačije. I ove smo godine ljestvicu postavili jako visoko, pa smo sada u slatkim problemima za 50. Marunadu. S radošću, naravno u šali, tu lopticu prebacujem na Općinu Lovran koja daje „amen“ na program Marunade, a koji naš ured marketinški prati trudeći se da se glas Lovrana daleko čuje. Tu više nije pitanje može li se bolje, više, drugačije i jače, već je tu problem porasta naših ljudskih apetita. Nekada, kao djeca, jedva smo čekali ribarsku noć ili Marunadu kako bi se družili s prijateljima i nije nam bilo toliko bitno tko pjeva. Danas ljudi ne idu na ribarsku, Marunadu, Matejnu ili Belu nedeju sresti se s prijateljima, družiti se, nego na koncert. Javno mijenje na neki način prisiljava organizatore da nekadašnje pučke fešte pretvore u komercijalne događaje, a time se neminovno mijenja lice i naliježe tih manifestacija. Osobno mislim da to ne vodi u pravom smjeru. Postavljam pitanje, ako idemo bolje, više i jače nego ove godine, hoće li nam parking „Brajdice“ biti dostatan jer i ove je godine bio na „rubu pucanja“? Je li Marunada prerasla svoje okvire i je li vrijeme da se počne razmišljati o nekim drugim lokacijama? Ovo bi bila moja konstatacija s organizacijske strane gledašta.

S obzirom na to da kroz lovranski vikend Marunade prođe više od 50 autobusa stranih i domaćih gostiju, što jednostavnih izletnika što vikend grupa, koje ciljano dođu na Marunadu, mislim da radimo dobar posao, što god drugi mislili o tome.

Slatka briga postaju i lovranski maruni zbog sve većeg utjecaja klimatskih promjena na njihovo dozrijevanje, a time i usko povezano određivanje termina Marunade.

ŠIRI SE LEPEZA KULTURNO-ZABAVNIH DOGAĐANJA

Osim Marunade koja je definitivno najprepoznatljiviji lovranski brend i novoosmišljeni program „Secrets of Lovran“ korača sigurnim koracima naprijed. Dojmljiva i vedra informativna gastro-glazbena tura po lovranskoj starogradskoj jezgri postaje također jedan od sigurnih motiva dolaska u Lovran.

Nakon što su održane sve tri manifestacije „slaveći“ šparuge, črešnje i marun, koja je najslasnija? Kakav je bio interes i što se nudilo na netom održanoj „Marunada edition“ šetnji?

Na netom održanoj gastro-glazbenoj vodenoj šetnji u čast Marunade sudjelovalo je šezdesetak gostiju. Osim kruha s marunom, kojega smo promovirali prošle godine, imali smo dva noviteta, a to su pivo od maruna i čokolada s marunima – praline, koje su zbog svog izgleda i okusa bile hit ture. I mlado vino obitelji Srok je također bio enološki novitet u ponudi „Secrets of Lovran“.

Dodatno obogaćen program ovogodišnje Marunade bila je i kostimirana uskočka tura *Lovran: krijumčari i gusari*, koja „formatom“ – interpretacijska šetnja uz elemente potrage i igre – te odorama također unosi živost na starogradske trgove i ulice. Lovranski Stari grad sve je više pozornica za razna događanja, pa tako i ona modna. Na facebooku se, naime, „vrte“ reklame s kadrovima snimljenima također po Starom gradu. Ma fotogeničan nam je taj naš Lovran!

Zabava i kultura idu u Lovranu ruku pod ruku. Osim što smo brojne goste lijepo zabavili glazbenim i drugim programima, bilo je i onih turista koji su u Lovran došli konzumirati i „komadić“ kulture. U tom kontekstu posebno ističem nedavni dolazak grupe ukrajinista.

Imaš li u planu još kakav tematski kulturni program? Lovran sa svojim kulturnim zdanjima - Galerijom Laurus, Kućom lovranskoga guca, kinom, Maguolovim i drugim vilama, bistama poznatih ličnosti... interesantan je sa svih aspekata i sigurno bi se u suradnji s lokalnim Udrugama vodiča moglo poraditi na osmišljavanju takvih programa koji bi mogli biti cjelogodišnji.

Svakako da bi se moglo, no pitanje je troškova i mogućnosti. Za sljedeću godinu „krčka se“ povratak jedne stare/nove tematske manifestacije, no više ćemo o tome kada obradimo projekt do u detalj. Ne smijemo baš sve otkriti, još ćemo neko vrijeme ostati tajanstveni.

I za kraj: Jesi li umorna? Ovo je naime, samo jedan dio tvojih zadataka i obveza. Uz to imaš obitelji i u „slobodno vrijeme“ glazbu, Katedru Čakavskoga sabora...

Jesam!!! Ali ja drukčije ne znam funkcionirati. Ako se opustim, razbolim se pa je bolje ovako! Jedino je sigurno da bez podrške mojih najbližih ne bih mogla raditi ovo što radim. „Katedraši“ već znaju koliko sam „leteća“, ali znaju da mogu računati na mene u onom dijelu kad sam najpotrebnija. „Limenjaci“ možda na kraju i najviše „nadravaju“ jer mi od svih obaveza dođu po rasporedu zadnji. Na kraju se ipak sve posloži na dobro kad se hoće!

Svaka čast na energiji, racionalno ju „doziraj“ u daljnjim poduhvatima. Trebamo te za još puno lijepih priča u svrhu promocije Lovrana s naglaskom na vrednovanju i očuvanju kulturne i prirodne baštine, imajući, jasno, na umu održivi razvoj turizma u našem Lovranu!

Tragom informacije da je u Lovranu boravila grupa Ukrajinista koju je u maniri dobrog domaćina primila i po Lovranu „prošetala“ direktorica Turističke zajednice općine Lovran Zvijezdana Klobučar Filčić, uvidjela sam da se radi o zaista interesantnom gostovanju koje nije neobično, ali je svakako vrijedno pažnje, pa i one čitateljske.

MEĐUNARODNA UKRAJINISTIČKA KONFERENCIJA

Naime, u organizaciji Katedre za ukrajinski jezik i književnost Odsjeka za istočno-slavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 5. i 6. rujna 2024. održala se prva **Međunarodna ukrajiniistička konferencija** u spomen na Rajisu Trostinsku, jednu od osnivačica Katedre za ukrajinski jezik i književnost u Zagrebu. Rajisa Trostinska preminula je 2016. godine i u sjećanju kolega i studenata ostat će zauvijek nenadmašiva znanstvenica i mentorica, utemeljiteljica katedre, alfa i omega hrvatske ukrajiniistike.

Rajisa Trostinska autorica je 150 članaka o ukrajinskim književnicima u *Hrvatskoj enciklopediji* u jedanaest svezaka. Upravo zahvaljujući njoj 43 ukrajinska književnika uvrštena su u *Leksikon svjetske književnosti*. Mnoga znanstvena djela iz područja frazeologije, fonetike i fonologije, leksikologije, morfologije, morfonologije, semantike, prevoditeljstva, kao i priručnik za hrvatski jezik te u koautorstvu i dva frazeološka rječnika – samo je dio njezina znanstvenog opusa.

U konferenciji je sudjelovalo 76 znanstvenika uživo i više od 80 znanstvenika na daljinu iz ukrajinskih i europskih sveučilišta. Konferencija je bila posvećena ukrajiniističkim i slavističkim temama iz područja lingvistike, književnosti, kulturologije, prevoditeljstva, folkloristike, metodike nastave, ali i znanstvenim istraživanjima jezika, književnosti i kulture u vrijeme rata, kao i hrvatsko-ukrajinskim i slavenskim vezama.

Organizatori konferencije na ovaj su način željeli podržati ukrajinske znanstvenike te promovirati ukrajiniistiku u Europi. Sigurno se, međutim, pitate zašto su ovi znanstvenici u sklopu programa konferencije došli jednog toplog rujnaskoga dana u Lovran? Zbog Ivana Franka!

TKO JE IVAN FRANK?

Na području parka Komušćak, tik uz Lungomare, nalazi se spomen obilježje posvećeno velikom ukrajinskom književniku, misliocu i političkom djelatniku Ivanu Franku (1856. – 1916.) i to u čast njegova boravka u Lovranu u Villi Central od veljače do travnja 1909. godine.

Svečano otvorenje tog spomen obilježja održalo se u listopadu 2022. u povodu Prvog parlamentarnog summita Krimске platforme u Zagrebu uz sudjelovanje predsjednika Vrhovne rade Ukrajine Ruslana Stefančuka i predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića.

Spomen obilježje koje krase naš lovranski park alegorijska je skulpturalna kompozicija "Pjesnik i Ptica" poznatih ukrajinskih kipara, koja se sastoji od dvije simbolične figure i informacijske ploče sa svim neophodnim pojašnjenjima. U jednom od opisa tog spomen obilježja Ivanu Franku stoji:

- Upravo u „tihom dobrom Lovranu“, iznad ljekovitog Jadrana, Pjesnik je crpio snagu i nadahnuće za novi uzlet. Ovdje se ne samo fizički oporavio, već se i duhovno uzdignuo, stekao snagu za novi kreativni uspon. „Pjesnik i Ptica“ utjelovljuje u skulpturi vječitu dramu stvaratelja i stvaralaštva, zemaljskog i nebeskog, materijalnog i duhovnog, čovjeka i mašte. Životne kušnje i nevolje koje saginju čovjeka dolje, i neiscrpna snaga ljudskog duha, sposobnog da se izdigne iznad ovozemaljskog vječna je priča, uokvirena u bronci. Sve dok ovaj spomenik bude stajao nad modrim Jadranom, Pjesnik će, premoren od života, stremiti da se opet vine, da „jedri nespustano u visini“, a Ptica Snova će ga mamiti u neznanu daljinu.

Sjajan opis i pozivnica da grupa Ukrajinista zbog skulpture „potegne“ iz Zagreba do Lovrana, nakloni se veličini kao što je bio Ivan Frank i laganim korakom nastavi šetnju u hladovini stoljetnih hrastova, koji su se nadvili nad Lungomarom, i putem uživa u nizu raskošnih lovranskih vila i njihovih vrtova. Lovranske vile također su valjana pozivnica za dolazak neke sljedeće grupe znanstvenika ili jednostavno turista koji će u fokusu imati unikatno lovransko kulturno nasljeđe.

Skulptura „Pjesnik i Ptica“ dozvala Ukrajiniste u Lovran

■ Piše: Silvana Stiglič

Događanja snažnog i profinjenog glazbenog pečata

■ Piše: Silvana Stiglic

Iza uspjeha 7. festivala klasične glazbe „Lovran classic“ u organizaciji Udruge Corona laurea iz Lovran stoje izuzetni glazbenici i organizatori Jelena Tihomirović i Metod Sironić. Svojim velikim trudom i angažmanom i ove su godine ljubiteljima klasične glazbe podarili divne ljetne glazbene večeri. Bilo ih je četiri i svaka je festivalska večer imala drugačiji glazbeni pečat.

Prve večeri, 1. srpnja, na Trgu svetog Ivana nastupili su sami organizatori Jelena Tihomirović na klaviru i Metod Sironić na flauti, koji kao

nenadmašan duo nastupaju već više od 15 godina. Dva dana kasnije, 3. srpnja istim su trgom odjekivali zvuci gitara vrsnog tria *Evocación* kojeg čine gitaristi Luka Lovreković, Lovro Peretić i Ivan Šimatović. A onda 9. srpnja nešto sasvim novo, drugačije. Trgom i pokrajnjim ulicama odzvanjali su zvuci udaraljki. Bio je to moćan nastup sjajnog mladog glazbenika Filipa Merčepa, jednog od naših najistaknutijih udaraljkaša međunarodne karijere, koji je brojnu publiku opčarao svojim „glazbenim jezikom“. Filip je MarimbaOne umjetnik koji od 2018. uživa status slobodnog umjetnika.

Kraj festivala, 11. srpnja, obilježen je još jednom poslasticom – monodramom uz glazbu *Ana Katarina* u izvedbi izuzetne riječke glumice, a ujedno i autorice, Ane Vilenice. Dojmljivu izvedbu Ane Vilenice o povijesnom liku Ane Katarine Zrinski nadopunili su rano-glazbeni brojevi koje su vrhunski izvodili Metod Sironić na baroknoj flauti i Jelena Tihomirović na čembalu.

Bile su to večeri vrijedne svakog poštovanja i velikog užitka u klasičnoj glazbi.

Hvala, Jelena i Metod, što svake godine podižete letvicu te ljepotu klasične glazbe u izvodenju najboljih glazbenika dovodite u Lovran i time uvelike obogaćujete kulturni život našeg „malog mista“!

RASPJEVANO „LJETO U LOVRANU“

■ Piše: dr. art. Mihalj Ivković

Jeka lovranskih ljetnih glasova

Prisjećajući se ovoljetnih koncerata ozbiljne glazbe, šteta bi bila ne podijeliti dojmove sa čitateljima Lovranskoga lista i svim onim Lovrancima koji iz nekog razloga nisu bili u mogućnosti popratiti večernja glazbena zbivanja tijekom dugog (pre)toplog ljeta u Lovranu.

U proteklom „Ljetu u Lovranu“ zapaža se zanimljiv, pozitivan iskorak u kvaliteti i izvodenju odabranih glazbenih djela. Naime, mnoge od izabranih skladbi djela su domaćih autora i doprinose očuvanju domaće kulturne baštine. U tom bi svjetlu izdvojili ženski zbor „Sklad“ iz Bakra i znameniti mješoviti pjevački zbor „Jeka Primorja“ koji su, pod dirigentskom palicom vrsne maestre Nade Matošević, nastupili na ovoljetnoj lovranskoj glazbenoj pozornici. Njihovi su se nastupi odlikovali skladbama Ivana Matetića Ronjgova, Emila Cossetta, Borisa Papandopula, Vatroslava Lisinskog i Ivana pl. Zajca, da navedemo samo neke od njih.

Jednako tako izvođački repertoar obogaćen je i zanimljivim kombinacijama i aranžmanima vokalnih skladbi, kakav se mogao čuti prilikom izvodenja Mozartove „Krunidbene mise“ u crkvi svetoga Jurja. Iako smo o ovoj glazbenoj posastici detaljnije pisali u prethodnom broju Lovranskoga lista vrijedi ponoviti da su maestralnu izvedbu ovog djela publici podarili „združeni“ glasovi bakarskoga „Sklada“ i „Zvira“ iz Jelenja te renomirani operni pjevači: Vanja Zelčić - sopran, Lora Pavletić - alt, Igor Vlačić - tenor i Slavko Sekulić - bas.

Zadovoljna je publika sve koncerte iznimno dobro primila te iste nagradila na najljepši mogući način - zdužnim aplauzima i obećanjem ponovnog dolaska na koncerte ozbiljne glazbe.

Takvim izborom programa organizatori Kultura Lovran i Općina Lovran dodatno su obogatili kulturnu ponudu tijekom turističke sezone, izlažući sve dobrodošle goste našeg sunčanog Lovrana hrvatskoj kulturi i tradiciji.

U očekivanju daljnjih osvježavajućih iznenađenja s radošću se prisjećamo jeka lovranskih ljetnih glasova i pozivamo sve Lovranke i Lovrance da ne propuste jedinstvene glazbene i ine manifestacije koje nam slijede u narednim zimskim mjesecima.

Jeka Primorja

Posvećenost profesiji za vedre školske dane

■ Piše: Radovan Trinajstić

Nakon što je pohađala osnovnu školu „Milan Brozović“ u Kastvu i gimnaziju Andrije Mohorovičića u Rijeci **Barbara Kalčić Grabrovac** završila je dvopredmetni studij Njemački jezik i književnost i Filozofija na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Nakon diplome i stečene titule profesorice njemačkog jezika i filozofije zaposlila se u struci radeći dvije godine na zamjenama u različitim osnovnim i srednjim školama na širem riječkom području. U lovransku osnovnu školu, također na zamjenu, došla je 2012., da bi već 2013. bila primljena na neodređeno radno vrijeme za učiteljicu njemačkog jezika. Ravnateljicom lovranske škole imenovana je 1. srpnja ove godine.

Bio je to više nego dobar razlog za posjetu i razgovor u ugodnom školskom ambijentu na početku nove školske godine.

ŠKOLSTVO JE BIO MOJ PRVI IZBOR

Kako ste se odlučili za ovaj studij na Filozofskom fakultetu?

Odabir studija bio je logičan slijed s obzirom na moju sklonost prema jezicima, posebno prema njemačkom jeziku, koja traje još od osnovne škole. Počela sam ga učiti u četvrtom razredu. Tijekom školovanja učila sam i engleski te jedno kraće vrijeme i talijanski tako da

sam već u ranoj mladosti prepoznala značaj vladanja stranim jezicima te mogućnosti sporazumijevanja s ljudima koje ono pruža. Posebno me zaintrigiralo upoznavanje drugih kultura i običaja. Gledajući strane TV programe i čitanje stranih časopisa omogućilo mi je brže i lakše savladavanje stranih jezika, prvenstveno njemačkog. Interes za stranim jezikom je sve više jačao te postao sastavni dio moje svakodnevice. Volim putovati, upoznavati nove krajeve, ljude, njihove običaje i tradiciju. Ovu ljubav prenosim i na moje učenike, a zajedno s kolegama redovito organiziramo i stručne ekskurzije u zemlje njemačkog govornog područja. U jednom dijelu mog školovanja postojala je dilema u kojem smjeru krenuti, da li put turizma ili školstva. Položila sam i tečaj za turističkog vodiča, a radeći u turističkim agencijama tijekom studija stekla sam i određeno iskustvo. U trenutku donošenja odluke prevagnulo je školstvo i moram reći da nisam nimalo pogriješila. Rad s učenicima, podučavajući ih njemački jezik, čini mi veliko zadovoljstvo, a to učenici osjete. Volim raditi s djecom i pratiti ih na njihovom putu odrastanja. Svjesna sam važnosti učitelja u procesu odrastanja djece i svakodnevno se trudim da svojim ponašanjem i radom budem primjer svojim učenicima. Oni to znaju prepoznati, vrednovati i cijeniti.

ANGAŽIRANA RAVNATELJICA S DUŠOM

Kada ste se odlučili prijaviti na ravnateljsko mjesto u lovranskoj osnovnoj školi? Što je bio motiv?

U trenutku kada je prethodna ravnateljica lanjske, 2023. godine odlučila preći na drugo radno mjesto, predložila me je za vršiteljicu dužnosti ravnateljice. Prihvatila sam i odlučila se okušati u toj novoj zahtjevnoj i izazovnoj ulozi. Uz podršku kolektiva, učenika i roditelja uslijedila je potom i moja prijava na natječaj za mjesto ravnateljice. Na ovoj funkciji otkrivam nove zadatke, razvijam nove vještine, upoznajem nove ljude, bavim se nekim novim dosad mi nepoznatim područjima. Uživam u tome što mogu mojoj školi, kolegama i učenicima pomoći u postizanju najboljih rezultata, ne samo u obrazovnom smislu, nego i u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima. Radom u školi te aktivnim uključivanjem učenika u aktivnosti lokalne zajednice nastojimo njegovati ljubav prema zavičaju, običajima i tradiciji ovoga kraja, s naglaskom na naše „ča“.

OPREMLJENOST ŠKOLE NA VISOKOJ RAZINI

Koji su prvi utisci te kakvo je Vaše viđenje opremljenosti škole i razine odgojno- obrazovnog procesa u školi?

Kolektiv, organizaciju škole, učenike i njihove roditelje poznajem vrlo dobro. Mislim da sam svoju prednost stekla višegodišnjim radom u razrednoj i predmetnoj nastavi. Dobro poznajem specifičnosti najranijeg uzrasta, ali i metode rada sa starijim učenicima uz potrebnu prilagodbu organizacijskog pristupa. Što se tiče samog stanja škole, ona je zadnjih desetak godina doživjela temeljitu rekonstrukciju te obnovu vanjske fasade za što su korišteni izolacijski materijali. Isto tako unutrašnjost škole temeljito je obnovljena što ju izgledom i funkcionalnošću čini vrlo suvremenom i lijepom školskom zgradom. Poznajući stanje drugih škola s ponosom mogu reći da su uvjeti rada i opremljenost naše škole u samom vrhu u Hrvatskoj. Svi učitelji imaju prijenosna računala, učionice imaju projektore ili pametne ploče, informatički kabinet je opremljen tako da svaki učenik ima svoje prijenosno računalo za rad. Učenicima se svakodnevno poslužuje marendica s bogatim izborom namirnica po principu švedskog stola, a vrijedne kuharice pripremaju toplu jela po jevolniku primjerenom uzrastu učenika.

Ove godine u suradnji s Općinom Lovran i Gradom Opatija oformili smo još jednu grupu produženog boravka tako da sada djeluju četiri grupe te jedna u Područnoj školi „Eugen Kumičić“ u Mošćeničkoj Dragi. Na ovaj su način svi učenici dobili potreban produženi boravak, a roditelji sigurnost za svoju djecu dok oni rade. Tim učiteljica u produženom boravku brine o pisanju domaćih zadaća, učenju, sudjeluje u podjeli ručka te boravi s djecom na svježem zraku kroz razne oblike aktivnosti.

KVALITETAN ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES

- Kontinuirano se radi na opremanju škole i podizanju pedagoškog standarda. Odgojno-obrazovni proces na visokom je nivou, a organizacijski smo odličan tim, u kojemu je svaki pojedinac važan za besprijekorno funkcioniranje sustava. Ideja, planova i projekata nam ne nedostaje, jedino nas ponekad u tome sputavaju financije. Budući da naša škola djeluje na području triju jedinica lokalne samouprave, moram pohvaliti suradnju, pomoć i razumijevanje koje nam daju Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Grad Opatija te Turistička zajednica općine Lovran. Najbolji primjer je ovog ljeta završeno višegodišnje etapno uređenje vanjske fasade i unutrašnjosti stoljetne zgrade Područne škole u Mošćeničkoj Dragi, čime su uvjeti za rad

zaposlenika i učenika postali daleko kvalitetniji i bolji.

Svi naši učitelji su stručni, motivirani i vrlo uspješni u svom radu. O tome svjedoče brojna priznanja i nagrade koje ostvaruju s učenicima na raznim natjecanjima predstavljajući školu i svoje mjesto. Ove je godine stavljen naglasak na obogaćivanje izvannastavnih aktivnosti učenika. Osnovana je Učenička zadruga. Nastojimo kvalitetno osmisliti provođenje slobodnog vremena učenika i razvijati kod njih potrebne praktične životne vještine.

O PLANOVIMA I CILJEVIMA

Koji su Vaši planovi za naredno razdoblje i što biste najviše željeli postići u ovom mandatu?

Rad učitelja je zahtjevan i odgovoran. Koliko je taj rad kompleksan, ali, nažalost, danas i nedovoljno cijenjen u društvu, pokazuje smanjen interes mladih za odabir učiteljske struke. Vrlo teško je pronaći stručan kadar, posebno iz prirodne grupe predmeta, ali i općenito iz svih predmeta. Često se manjak kadra rješava vlastitim snagama unutar kolektiva ili nestručnim zamjenama. To nije problem samo naše škole, već školstva općenito, a što utječe na kvalitetu rada i odgojno-obrazovnog procesa te zna otežati realizaciju nekih planiranih aktivnosti. Želja nam je nastaviti uspješan put prepoznatljivosti škole u široj zajednici. Pokazatelj naše uspješnosti su mnogi bivši učenici koji nas često posjećuju, vraćaju se jer ih vežu lijepe uspomene na školske dane. To nas čini ponosnim i zadovoljnim.

Želimo raditi na jačoj povezanosti unutar kolektiva, da škola bude ugodno mjesto za učenje i odrastanje, da nam roditelji budu podrška i suradnici. Nastojimo da školski prostori budu ispunjeni dječjim smijehom i radosnim licima. Cilj nam je da svako dijete u školi postigne svoj maksimum, da razvija svoj talent, da savladava nove vještine u sigurnom okruženju. Važno je da djeca usvoje potrebne kvalitete kako bi danas-sutra samostalno, samouvjereni i hrabro kao mladi ljudi bili spremni za nove izazove.

Jedan od mojih ciljeva je povećati pedagoški standard, usmjeravati znanje i energiju djelatnika k ostvarenju zajedničke vrijednosti, razvijati međusobno povjerenje i pridržavati se profesionalnih standarada. „Prevedeno“ to znači nastojati pravedno vrednovati učenike, stvarati poticajno i sigurno okruženje za učenje, zalagati se za potrebe i interese učenika stavljajući naglasak na učenička postignuća, ostvarivanje suradnje s drugim školskim ustanovama i društvenom zajednicom, izgradnja pozitivnog odnosa s roditeljima i odgovornost za uspjeh svakog učenika. Razvijati načelo jednakosti i pravo na različitost te osigurati zadovoljavanje potreba svakog učenika temelj je na kojem počiva naš rad u školi.

To se zove posvećenost svome poslu, a što radite u slobodno vrijeme?

Slobodno vrijeme provodim s obitelji. Volimo biti u prirodi, uživati u dugim šetnjama ili putovanjima, upoznavati nove krajeve. Nakon zahtjevnog radnog dana ili tjedna najradije se opuštam aktivno. Rekreativno se bavim sportom i trudim se što više vremena boraviti na otvorenom.

Pomognu li učitelji svojim učenicima da dozriju u svojoj ljudskosti, u svojoj osobnosti, postignuta je temeljna svrha školovanja. Naša lovranska osnovna škola na čelu s angažiranom i poslu posvećenom ravnateljicom Barbarom Kalčić Grabrovac i cijelim timom vrijednih učitelja zasigurno je takva. Vjerujemo da će se bivši učenici i dalje nastaviti vraćati školi, posjećivati je jer se vedre školske dane, koji su u njoj provedeni, ne zaboravljaju tako lako.

Bit učiteljica, pa još od muziki, najlipše je zanimanje

Poznamo se skoro trejset let. Upoznale smo se posve slučajno, a više puta sretale na raznih manifestacijah kot ča su *Proljeće u Ronjgima* ale *Matetićeve dani*. Najlipše besedi o njoj imela je prosvjetna savjetnica za glazbeni odgoj Dorotea Mislej, ka nan je redovito povedela ča i kako dela učiteljica glazbene kulture **Natalija Banov**. Zgledalo je to kako da je i Natalija saki put s nami. Ov put je bilo malo drugačije. Našle smo se same va Lovransken pube zadnjega mihojskega petka i pogovarale za Lovranski list.

Rojena ste v Reke, a ne govorite fju-mansku nego kirsku čakavštinu?

Ja san Ričanka kirskih koreni pa je moj govor zapravo zmišan od kirske čakavice (i mama i tata su mi z Triblja) i ričkog nefjumanskog kolokvijalnog govora i standarda. Celo djetinstvo i dobar del mladenaštva provela san poli moje bake va Triblju, a kad san krenula va školu v Riki, saki vikend i se ferije san bila va Triblju. Djetinstvo va Triblju mi je bilo najlipše životno doba. Tad san već znala da ću bit učiteljica, okupljala san mladu dicu i učila ih „ko učiteljica“, naročito pjevat, na staroj šterni priređivala san priredbe s tun dicun, rastezala jednu velu tatinu harmoniku ka j bila veća od mene.

Onda je prišlo vreme da malica odraste?

Hodila san va dve osnovne škole. Va OŠ Turnić do 3. razreda, a onda su me preselili va današnju Osnovnu školu Eugen Kumičić aš moji roditelji nisu oteli da ruski zajik bude moj prvi strani zajik. I jedna i druga škola su mi ostale va lipom sjećanju. Va OŠ Turnić san prvi put pjevala va školskon zboru... Sjećan se prvog odlaska na susret zbori *Naš kanat je lip* va Poreč s prof. Mirjanun Žužić, a pjevali smo „*Mi smo tići sa Turnića, igramo se kraj zidića*“. Tu su prve klice mojega kasnijega pisanja glazbe za moji zbori. Bila san odlična učenica, a paralelno san učila svirat klavir. Moja prva profesorica klavira bila je Ljerka Žic, ka je zaslužna za ovo čin se danas bavim aš je otkrila i razvijala moju ljubav prema glazbi. A kako san ja otela ipak bit učiteljica, upisala san Centar za kadrove u obrazovanju i kulturi - današnja Rička gimnazija, smjer razredna nastava i nakon toga finila Pedagoški fakultet, razrednu nastavu kadi san bila najbolji student i dobila današnju rektorovu nagradu, a onda se na Učiteljskon fakultetu doškolovala va sadašnje zvanje za učiteljicu glazbene kulture ko delan zadnje 24 leta.

ODVAVEK I ZAVAVEK MUZIKUN OPČINJENA

Zibrala ste najlepšu struku, još ju i obogetela z muzikun, a tako ste teško našla stalni posal, a zad Vas su ostajali kvalitetni dečji zbori...

Ko mlada uvik san govela da je bit učiteljica najlipše zanimanje. Kad san finila faks, taman je počel Domovinski rat i moj prvi radni dan va školi je bila vježba odlaska va sklonište s dicun. To je bilo 1991. va Omišlju kadi san dobila delo na zamjeni, onda od polugodišta va gradu Krku, kadi počinje i moje prvo pravo bavljenje s dičjin zboron. Bila je to izvannastavna aktivnost va školi, kasnije formirana va udrugu, pa me veseli da Udruga Dječji zbor „*Mići boduli*“ i danas djeluje. U to vrime san osnovala i svoju familiju v Riki i bilo je se teže uskladit obiteljski život i delo pa san va potragi za bližin delon delala va školi lčići, privatnoj školi Grivica i privatnoj Glazbenoj školi Aleksandra Jug Matić, kadi san vodila zbori „*Tratinčice*“ i „*Male tratinčice*“. No obiteljski život mi je bil na prvon mestu pa san prešla va OŠ Vežica i nastavila vodit zbor „*Vežički tići*“. Iako san pjesme počela skladat još ko dite pa onda za Mići boduli, dok san delala na Vežici stvorila san svoje najbolje pjesme ke su pjevali „*Vežički tići*“, ali i „*Mići boduli*“. Nastal je i mjuzikl *Novi dan* (2010.) ki san stvarala s najboljun prijateljicun Dolores Bugarin iz Plesne udruge RiDance i Normun Migliaccio Čučak z opatijske školi. Oni ki su pjevali va mjuziklu i kasnije gradili pjevačke karijere su Antonela Doko, Antonio Krištofić, Matea Dujmović, Anja Stanić i puno drugih. Usprkos brojnim rezultatima, a zbog suludih pravilnika Ministarstva obrazovanja, prijetila je opasnost da ostanen bez pol satnice va školi pa san na poziv tadašnje ravnateljice prešla va Osnovnu školu u Lovranu. I tu, malo po malo, gradila zbor „*Lovranske črešnjice*“, ke su moj ponos i izvor zadovoljstva.

NOTE KOJE GRIJU SRCE I DUŠU PJESMOM PUTUJU PO SVITU

Danas je malo dečjih zbori z našeh škol ki su kantali na veleh manifestacijah kot ča su Matetićeve dani, Naš kanat je lip, Kvarnerić pa, rečimo, vaši su zbori bili va Berline, Italije, Zagrebe i sada na Cipre...

Moji dičji zbori nastupali su na timi velimi i značajnimi manifestacijami. Obožavala san s „*Mićimi boduli*“ hodit na *Naš kanat je lip* aš

on njeguje izvorni istarsko-primorski melos i pjevaju se klasične zbarske skladbe va istarskoj ljestvici. Š njimi san nastupila i na *Matetićeve dani*. S „*Bodulićimi*“ san bila na božićnoj turneji tjedan dan va Berlinu davne 1996. S „*Tratinčicami*“ san osvojila Zlatnu plaketu na državnon natjecanju va Varaždinu (2006.), s „*Vežičkimi tići*“ bila 2009. va finalu *Global Education Festivala* va Sanremu va Italiji s dvi moje autorske pjesme. S „*Tratinčicami*“ i potla s „*Vežičkimi tići*“ i „*Črešnjicami*“ redovito san sudjelovala na festivalu *Kvarnerić*, najdražen dičjen festivalu ki je njegoval domaću rič i melos. Na *Hrvatskon dječjen festivalu* va Lisinskon va Zagrebu moje pjesme su uvik bile zapažene i zbori ih rado pjevaju. Va 20 let koliko san hodila na taj festival, izvelo se 37 mojih pjesam.

„LOVRANSKE ČREŠNJICE“ - PONOS I IZVOR ZADOVOLJSTVA

Ča se tiče uspjeha „*Lovranskih črešnjic*“, na državnon natjecanju zbori va Varaždinu 2017. osvojile su srebro, a ovo leto osvojile smo I. mesto i Grand Prix na natjecanju Vallis Aurea Cantat va Požegi. Kako već 30 let potičen glazbeno stvaralaštvo, va sakoj se generaciji najde ko dite ko ima talenta za to, samo ga rabi otkrit i delat š njim, a ja to volim i znan delat. I zato su učenici bili uspješni na *Kvarneriću*, *Europa u školi* ili najnoviji međunarodni uspjeh na Cipru 2024. - I. mesto na *European Student Radio & Song Contest* s pjesmom „*With Friends Beside Us*“ ku je uglazbila članica zbora Viktorija Brkić i koja je ujedno i solistica. Sakako moran spomenut i mjuzikl „*U modroj uvali*“, autorski rad na temelju jedne slikovnice, koga je uspješno praižvel Mali zbor „*Lovranske črešnjice*“, a ovo leto izveden je i na *Festivalu mjuzikla va Opatiji*. Jedna moja pjesma se našla i va polufinalu *International Songwriters Competition* 2009. va Nashvilleu (SAD), bila je među prvih trejset od tisuće pristiglih z celog svita. Od posebno dragih pjesam sakako mi je *Lipa mala*, prvi kanon na svitu va istarskoj ljestvici.

LOVRAN – RASADNIK GLAZBENIH TALENATA

Sretni su naši školani ča ste prišla delat va OŠ Viktora Cara Emina i vaje su zakantale „Lovranske črešnjice“ složene od školani Lovrana i Mošćeničke Dragi.

Na videlo je prišla i Vaša vizija, ale kako bi rekla Drago Gervais Vaša „sanja bela“ od muziki, aš Lovran je poznat po ten da va sakoj kuće neki sope al kanta...

Lovranština je stvarno glazbeno talentirana. Kad smo pripravljali proslavu 70. obljetnice škole, istraživali smo uspješne ljude po raznim područjima. Mislin da smo ih najviše predstavili upravo va glazbi. Kad san se zaposlila va Lovranu, stvarno nisana znala da je glazba toliko prisutna va Lovranu. I to je dobro. Zato mi je možda lakše delat sa zboron kad iman dobru podršku i suradnju s roditeljima. Volela bin da se više dice z našeg zbora nastavi bavit glazbun nakon osnovne škole. Jako je dobro da va našoj školi djeluje i Područni odjel Umjetničke škole Matko Brajša Rašan iz Labina. Iako san va prethodnimi ansambli imela puno dice ka su se nakon zbora nastavili bavit glazbun, ovdí zasad ni toga va većen broju aš su još mići. Navest ću našega Tonija Mataića ki je ko mali pjeval „ko Coce“ te je i sam stvaral pjesme ke i dalje jako rado pjevaju nove generacije „črešnjic“, naša „črešnjica“ Martina Vidović započela je svoj glazbeni put kod nas, završila je srednju glazbenu školu i solo pjevanje i sad ga studira, ima svoj bend, Iva Rutar gre va srednju glazbenu školu, Ema Škalamera gre va srednju plesnu školu pa ki zna, morda neka od njih va budućnosti bude povezana i s našim zboron. Viktoria Brkić nas sa svojih petnajst let iznenađuje stvaralaštvon, sklada, pjeva i sve je bolja i bolja!

SPRETNA I SRETNA SURADNJA S GLAZBENICIMA OVOGA KRAJA

Vi ne samo da ste učiteljica i voditeljica, nego ste i skladateljica za više od dvesto pjesam. Va ten moraju bit s Vami i pjesniki i glazbeniki. Za decu je najteže dobro pisat, a bome ni lahko ni storit aranžman. S kemi ste do sada imela dobru suradnju?

Prijavljenih je oko 200, a onih ke iman još na hartu ili kompjutoru, ni ne znan broj. Za stvaranje me potiču dobri teksti. Još 1994. san „kliknula“ s pjesnikinjun Ivankun Glogović Klarić z Opatije s kun iman najveći broj objavljenih, snimljenih i nagrađenih pjesam. Izdale smo i 2 zbirke s nosačen zvuka *Pul mora* i *Lepa minja morem opčinjena*. I jedna i druga knjiga sadrže pjesme na čakavštini. I dandanas se one izvode, dica ih jako vole, znači da smo napravile dobru stvar. Sada puno teže najden dobri stih. Suradivala san i s pjesnikinjun Ljubicun Kolarić Dumić s kun san izdala zbirku s CD-on „*Od proljeća do proljeća*“, a 2023. su snimljeni i spoti „*Moj Lovran*“ i „*Dir po Kvarere*“ uz istoimenu slikovnicu autorice Sanje Albaneže. Za se te pjesme aranžmani su najviše delali Aleksandar Valenčić komu samo rečen kako zamišljan aranžman i on napravi čudo, a tu su i Robert Grubišić, a jednu je davno aranžiral i Ivo Popeskić, Lovranac.

Vaš način vođenja dečjega zbora je jedinstven. Pjevači nisu statični, kreću se po pozornice, sprotu kantaju i kako da se igraju... Ti pokreti više spadaju va dramsku al plesnu grupu, ale sporad tega je zbor lepše gledat i naslišat, njín je zborso pjevanje kako da bi jena vrsta igri...

S obziron na to da san va mladosti pjevala va Putokazi, a oni su 80-ih let prošlog stoljeća bili prava avangarda va bivšoj državi, saki nastup je pratil i scenski pokret, to je ostavilo traga na me. Danas većina dičjih zbora ki pjevaju popularni žanr imaju pokret.

UČITELJICA KU HVALE MUZIKA I STRUKA

Sad ću jas povedet i ono o čemu Natalija Banov ni otela ni usta otpret aš da učitelja hvale delo a ne besedi. Zato ću spomenut samo najveće nagrade o kemi ćemo povedat jedan drugi put... Ona je, kot prvo, suautorica udžbeniki Glazbene kulture Allegro od 4. do 8. razreda keh je tiskala Školska knjiga. Voditeljica je Županijskega stručnege vijeća učitelja za Glazbenu kulturu va Primorsko-goranskoj žu-

panije. Va njoj se organizacije odvijaju *Glazbene dečje čarolije*, županijski susret glazbenih aktivnosti ke prethode državnom natjecanju zbora va Varaždine. Zadužena je za stručna usavršavanja kolega i pomoć va projektih – kot ča su *Jazz u školama* kolege njoj Damjana Grpca, *PjesmaRlca* Jelene Fabijan, promocije autorskog stvaralaštva, suradnja s *Ustanovun I. M. Ronjgov*, koordiniranje *ČAraoka, Proljeća u Ronjgima*... Ma se to skupa još ni se... Za so svojo delo, ko najveć puti i ni plaćeno, dobitnica je najveće državne *Nagradi Ivan Filipović* „za promicanje pedagoške teorije i prakse, čakavskog dijalekta i istarsko-primorskog melosa“, ku je dobila 2011. leta., a dve godišnje *Nagrade za najuspješnije odgojno-obavezne djelatnike* dobila je 2020. i 2022. leta. Godišnja *Nagrada za najuspješniju odgojno-obrazovnu djelatnicu Primorsko-goranske županije* uručena njoj je 2016. leta, a 2019. leta dobila je i *Priznanje za izuzetan doprinos dječjoj glazbi* ko dodjeljuje *Hrvatski dječji festival i Hrvatsko društvo skladatelja*.

Sa ta vela priznanja pospravila je va škabelin pa da ni interneta ne bimo ni znali za njih.

Grand Prixem nagrađena pjesma S manun uz more prošeći

■ Piše: Cvjetana Miletić

Dan sunčan. Babje leto. Dvorana Centra Gervais puna smeha. Na pozornice klavir i voditelji Marina Mavrinc Matulja i Mauro Staraj.

Pred njimi publika. Sa su mesta popunjena. Neki i po skalinah sede. Zad njih školani i pozornica puna kanta, radosti i smeha.

Smenjuju se dečji zbori. Zbor Osnovne škole „Rikard Katalinić Jeretov“ z Opatije vodi učiteljica Marina Dadić Petričević, a Toretto i Tratinčice z Reki Suzana Matušan Avgustini. Kroz dve ure programa redali su se školani z osnovnih škola Opatije, Matuj, Lovrana, Pećine, Klani, Fran Frankovića i Eugena Kumičića z Reki, Trsata, Fužin, Zameta i Udruzi „Glazbeni vrtuljak“.

Ravnateljice opatijske škole Milane Medimurec bilo je puno srce aš su nji školani paricali ov - kot da bi mići, a tako veli - **Dečji festival čakavske pjesmi ČAraoke**. Š njun se složila i zamjenica opatijskega gradonačelnika Kristina Đukić, ka j srdašno pozdravila publiku, a školanon poželela puno uspjeha.

Ovo su druge ČAraoke v Opatije. I si pozvani su bili tu, samo je tu večer va Gervaise faleh lih Drago Gervais.

Presednik žirija je bil Darko Čargonja, ki j sakidajni dan ravnatelj Ustanovi Ivan Matetić Ronjgov z Ronjgi, a si člani su bili judi od muziki: Duško i Silvana Jeličić, Ivana Marčelja i Aleksandar Valentić. Dve ure kanta naslišali su, zapiševali, prosudili i složili se ki su bili najbolji. Ov put glasat je mogla i publika. A najbolji su bili si. Najlagje je bilo Cvjetane Miletić ka j zbrala najbolji stih ke su napisali sami školani. Najboju pjesmu od mlajeh *Moj svet* napisala je i otkantala Zara Marić (OŠ „Fran Franković“ z Reki). Od višeg razredi najbolji tekst *Lantern* imela je Gea Ujčić (OŠ „Dr. Andrija Mohorovičić“ Matulji), a uglazbil ju je i kantale Teo Matijašić dokle su ga kunpanjali Roko Florijan, Lina Grlaš, Nikol Dančulović i Andrea Drozdek.

ČAraoke BI MOGLE POSTAT BREND OPATIJE

Već drugo leto organizator je Osnovna opatijska škola, a ruku pomoći podali su i ovo leto Ustanova Ivan Matetić Ronjgov, Festival Opatija, PGŽ, Grad Rijeka i Grad Opatija.

Kad su izvodači otkantali pjesmi ke su se natjecale, a žiri se po užance povukal, bilo je vreme za zabavni del va ken su nastupili Lena i Frano Širola s pjesmun *Tanac*; Klaudia Jugović s pjesmun *Zami me sobun sakama*; Mia Staraj, Leonardo Popeškić i „Lovranske črešnjice“ s lane nagrajened *Ribljen tancor*; Leda Turato s pjesmun *Kanet na vetru*; zbori Torrette i Tratinčice, zbor OŠ Opatija i čakavčići - *Ča je ča*. Nastupili su i: Frano Širola na saksofonu i Ada Pezelj va tance. Scenski

nastup pripal je Lee Ujčić, Karle Brubnjak i Nine Pizzul, dokle su Tony Korić i Rafael Vidović pokazali ča umeju na armunike. Na kraje su si skupa s Mauron Starajen zakantali pjesmu *Da bimo i kletu*.

ŽIRIJU NI BILO LAHKO

Članovi stručnega žirija su rekli da prvo mesto za mlajeh pripada Lore Štokom ka j otkantala pjesmu *Mama* za ku je besedi napisal Patrik Vlaše (OŠ Klana). Na drugen meste je Zara Marić s pjesmun *Moj svet* (OŠ „Fran Franković“ Rijeka), a na trećem su Maša Križ, Ela Radetić i Noemi Špelić za pjesmu *Tobi i Bobi* (OŠ Pećine).

Va kategorije glazbeno stvaralaštvo va Udruhah pobjedila je Luana Špelić s pjesmun *Finjuje škola* (KEC „Glazbeni vrtuljak“), a va kategorije Dečje glazbeno stvaralaštvo starih razredi pobjedile su Viktorija Brkić i „Lovranske črešnjice“ s pjesmun *S manun uz more prošeći* (OŠ Viktora Cara Emina Lovran), besedi su od Tatjani Udović, a mentorica je Natalia Banov. Drugo mesto osvojili su Teo Matijašić i vokalna skupina Roko Florijan, Lina Grlaš, Nikol Dančulović, Andrea Drozdek s pjesmun *Lantern* (OŠ „Dr. Andrija Mohorovičić“ Matulji), a treće Nina Miočić s pjesmun *Osmehujen se noć i dan* (OŠ „Eugen Kumičić“ Rijeka).

Va kategorije Postojeće čakavske pjesme (1. – 5. razreda) pobjedile su Marta Čulinović i Neva Miočić-Stošić s pjesmun *Neka jubav moja sa* (OŠ Trsat), a va kategorije Postojeće čakavske pjesme (Udruge) prva je bila Eliza Andrejević i pjesma *Barka lipog imena* (KEC „Glazbeni vrtuljak“).

„LOVRANSKE ČREŠNJICE“ OPET BRILJIRALE

Nagradu publike za Dečje glazbeno stvaralaštvo od 1. do 5. razreda dobila je Zara Marić za pjesmu *Moj svet*. Va kategorije Udruha Luana Špelić za pjesmu *Finjuje škola*, a va kategoriji od 6. do 8. razreda Teo Matijašić i vokalna skupina Roko Florijan, Lina Grlaš, Nikol Dančulović, Andrea Drozdek za pjesmu *Lantern*.

Publika je va kategorije postojećeh pjesam od mlajeh nagradila Zaru Štulić za pjesmu *Cimerfraj*, va kategorije Udruzi Elizu Andrejević za pjesmu *Barka lipog imena*, a va kategorije starih školani Vokalnu skupinu Zametske malice za pjesmu *Luna šeće nad Kvameron* (OŠ Zemet, Rijeka).

Najvišu nagradu Grand Prix osvojile su Viktorija Brkić, „Lovranske črešnjice“ i mentorica Natalija Banov z Osnovne škole Viktora Cara Emina Lovran s pjesmun S manun uz more prošeći.

Zajedničku pjesmu *Mularija* za kraj su otkantali Duško Jeličić Dule, Mauro Staraj i svi sudionici programa. Zdušno ih je podržala i publika, a onda i ispratila dugen, teplen i srdašnen pljeskom.

Veliki jubilej – 60 godina

■ Piše: Radovan Trinajstić

Jedna od **najdugovječnijih generacija osmaša** lovranske osnovne škole, koja se organizirano sastaje, su učenici 8.A i 8.B razreda školske godine 1963./1964., njih 68.

Početcem rujna svečano su obilježili 60. godišnjicu od kada su napustili školske klupe u tadašnjoj zgradi stare škole koja je dominirala središtem Lovrana. Bila je to jedna od posljednjih generacija koje su u njoj završile svoje osnovno obrazovanje.

Nedugo nakon našeg odlaska, odnosno od 9. rujna 1967. godine, nastava se održava u novoizgrađenoj zgradi Osnovne škole Viktora Cara Emina. S puno osobnih želja i nadanja svi smo krenuli na daljnje školovanje u neku od srednjih škola. Kažem krenuli smo, jer sam i ja, potpisnik ovih redova, jedan od učenika te generacije. Protekla su desetljeća puna životnih izazova, uspona i padova, obiteljskih i roditeljskih briga, radnih i poslovnih obveza... Naravno, bilo je i radosti, veselja, napredovanja, uspjeha...

DEVETI PUT NA OKUPU

Ovogodišnje okupljanje lovranskih osmaša bilo je deveto po redu, a susreti se organiziraju svakih pet godina. Ove godine bilo je i jubilarno, obilježila se 60. godišnjica, a druženja će se nastaviti i dalje. Ovorujanski susret održan je na terasi ikarskog hotela „Villa Schubert“. Susretu su se odazvala 34 nekadašnja osmaša iz ova dva razredna odjeljenja čiji su razrednici bili Mira Rogić i Sekula Kragulj. Slavljenici su obnovili stare uspomene, prisjetili se zgoda i nezgoda iz školskih klupa i raznih događanja tijekom svog školovanja.

Druženju generacije odazvali su se sljedeći učenici **8.A razreda**: Zoran Blečić, Ana Marija Dobrec Keber, Milovan Dobrec, Dino Đelmo, Nela Janjetić Mender, Ružica Janjetić Morić, Livija Jerić Škrinjar, Zdenko Kinkela, Mladen Kosmić, Ankica Krajc Paravić, Ana Kružić Stevanato, Verica Mavrinac Pavletić, Dino Mišćenić, Rozi Mrak, Guido Piglić, Romano Sandalj, Olja Trdić Širola, Radovan Trinajstić, Ivan Vinković i Nedeljka Viskić Ristić te iz **8.B razreda**: Lea Cerin Šprem, Anđelka Fakac, Dragutin Flajnik, Mladen Gašparinić, Elza Gržin Grizilo, Nada Kršanac Jakotić,

Slava Krajcar Širola, Vesna Kruljac Sutorius, Ivanka Mišćenić Hrvatina, Milan Mišćenić, Milivoj Mišćenić, Ivica Polić, Branko Škorić i Vjekoslav Zahej.

DOBRODOŠLI IZ DALEKIH KRAJEVA I NIKAD ZABORAVLJENI

Posebnu radost za sve sudionike ovogodišnjeg okupljanja u lki priredilo je troje kolega koji su prvi puta prisustvovali generacijskom okupljanju. Ivan Vinković je na ovo druženje doletio iz dalekog Malbourna (Australija), Milan Mišćenić stigao je preko velike bare iz Pennsburga - Pennsylvanija (SAD), a iz Njemačke je stigla Vesna Kruljac Sutorius koja živi u Stuttgartu.

Tijekom večere prisjetili smo se i naših petnaest školskih prijatelja kojih više nema među nama, ali su zauvijek u našim mislima i uspomnama, a to su: Mirjana Adlešić Majkić, Marinko Bijelić, Josip Dujović, Gorana Frisnik Jurjević, Nino Ivančić, Branko Janjetić, Amalija Jović Veren, Dino Kosmić, Žarko Kozlina, Cvjetko Kružić, Edo Mrak, Zdenka Rubinić, Ružica Trdić Križaj, Dora Ukmar Dakić i Valter Vošljajec.

Jubilarnoj godišnjici iz opravdanih razloga nije prisustvovalo 19 nekadašnjih osmaša. Brojna prisjećanja i nezaboravna događanja nisu mogla proći bez spomena nekadašnjih učitelja koji su ovoj i mnogim drugim generacijama učenika dali veliki doprinos tijekom školovanja u osnovnoj školi. Poseban pozdrav i dobre želje s proslave upućene su učitelju matematike i razredniku 8.B razreda Sekuli Kragulju, koji iz osobnih i zdravstvenih razloga nije prisustvovao ovoj svečanosti.

ŽELJA I OBEĆANJE - VIDIMO SE 2029.

Dobro raspoloženje slavljeničke večere upotpunio je Dino Đelmo koji je pročitao svoju pjesmu na temu ove generacije te svima darovao primjerak svoje zbirke pjesama. Nada Kršanac Jakotić iznenadila je svih svojom rukom izrađenim spomen darom - suvenirirom od lavande. Uz prigodnu zdravicu i veliku slavljeničku tortu vrijeme druženja brzo je proteklo uz pregršt emocija i lijepih sjećanja. S puno optimizma dogovoreno je sljedeće, također jubilarno - 10. druženje, 2029. godine.

Kad se obeća da ću ti doći

Ovogodišnja generacijska proslava 60. godišnjice završetka osnovne škole osmaša školske godine 1963/1964. imala je svoju posebnost i radosno iznenađenje za slavljenike. Slavlju je prisustvovao **Ivan Vinković** koji je ljetos, doletjevši iz daleke Australije sa suprugom Zdenkom, posjetio sestru Katicu u Lovranu. Bilo je to njegovo prvo sudjelovanje na susretu, koji se ove godine slavio deveti put. Vremena se našlo i za jedan topao razgovor: Kažem topao jer su, pored visoke temperature zraka i sjećanja, koja su dosegala do 60-tih i 70-tih godina, bila preplavljena emocijama i dragošću.

PRESELJENJE IZ PODRAVINE U LOVRAN

- Rođen sam 1948. godine u malom podravskom selu Šemovci podno Bilogore, pet kilometara od Đurđevca. Moja se obitelj bavila poljoprivredom i imala nešto stoke. Uz svu našu skromnost i naporan rad prihodi za život bili su nedostadni i to je bio razlog da je moja obitelj prodala cjelokupno imanje – kuću, dva vinograda, polja i stoku i uputila se u potragu za novim životom. Sve što smo imali ukrcali smo u kamion i jednog dana 1962. godine došli u Lovran. Vjerovali smo da je tu naša budućnost. Sjećam se da smo moja sestra Katica i ja s djedom Ivanom proputovali taj dugi put stisnuti pod ceradom kamiona. Nadomak Rijeke ugledali smo more. Koja radost i veselje nad tom veličinom i ljepotom vode...

Svoj novi život Ivan i njegova obitelj započeli su u Starom gradu na kućnom broju 37. Bila su to vremena kada su mnoge obitelji iz unutrašnjosti doseljavale u Lovran. Ivan se prisjeća:

- Prostor u kojemu smo živjeli bio je premalen za našu peteročlanu obitelj, živjelo se skromno, otac se zaposlio kao ložičar u opatijskoj pošti i to je radio zimi, a ljeti je bio poštar. Ja sam krenuo u sedmi razred. Prijatelji su me lijepo primili, pomagali su mi u učenju. To mi je olakšalo snalaženje u novoj sredini. S radošću se sjećam i razrednice Mire Rogić, učitelja matematike Sekule Kragulja i svih ostalih. Bili su zahtjevni, ali pravedni i pomogli su nam u našem obrazovanju. Sjećam se i ankete pri kraju osmog razreda na temu budućeg zanimanja. Bio sam se opredijelio za vojnog pilota. Prošao sam sve preglede osim posljednjeg. U gravitacijskom bubnju samo što se nisam one-

svijestio. Razlog sam saznao slučajno mnogo godina kasnije u Australiji. Imao sam preuski slušni kanal što kod pilota nije nikako prihvatljivo. Tako sam umjesto školovanja za pilota upisao Metaloprerađivačku školu u Rijeci za automehaničara. Praksu sam obavljao u jednoj privatnoj automehaničarskoj radionici u Lovranu, koja je nakon samo godinu dana prestala s radom, a ja sam potražio posao u 3. maju. Tu sam završio tečaj za elektrovarioca i nastavio raditi kako bih pomogao obitelji. Vojni rok sam odslužio u Karlovcu i na Trsatu. Onda se pojavila i ljubav. Djevojka Zdenka je danas moja supruga. Iako zaljubljen, donosim odluku o odlasku u inozemstvo...

U POTRAZI ZA ZADOVOLJAVAJUĆIM POSLOM

Ništa neobično za to vrijeme?

Bilo je to vrijeme kada je puno ljudi odlazilo u zapadnu Europu u potrazi za poslom, boljom zaradom i novim životom. Tako sam u jednom brodogradilištu u Bremenu radio isto što i u Rijeci, ali nostalgija je bila sve jača i vratio sam se kući i mojoj Zdenki. Mlad i neiskusni, s 21 godinom činilo mi se da bolju budućnost mogu pronaći na brodu. No nije bilo baš onako kako sam očekivao. Nakon pet mjeseci plovitbe na brodu, s posadom skupljenom sa svih strana svijeta, vidio sam Europu, Ameriku i Afriku. Shvatio sam da je i ova „epizoda“ bila samo svojevrsna avantura. Po povratku kući raznosio sam telegrame po Rijeci, no nezadovoljan, razmišljam opet što i kako dalje. Želio sam stvoriti svoju obitelj, graditi budućnost, imati bolji život s mojom Zdenkom Turak, rođenom Lovrankom.

OBEĆANA ZEMLJA AUSTRALIJA

I kako ste se odlučili za daleku Australiju?

Tijekom mog pomoračkog staža upoznao sam mnoge krajeve svijeta pa sam mislio da život u dalekoj Australiji pruža veće mogućnosti za siguran i stabilan život. Zahvaljujući teti Avelini, koja je živjela u Trstu i koja nas je pozvala da živimo i radimo u Trstu, tek toliko dok čekamo vizu za dalje. Kad smo ju dobili, u Genovi se krajem listopada 1972.

ukrcavamo na preookeanski brod za turistička krstarenja Guglielmo Marconi. Na ovo putovanje smo krenuli kao turisti, a zapravo smo bili emigranti koji putuju u obećanu zemlju. Bili smo mladi. Tijekom putovanja smo vidjeli brojne gradove: iz polazne luke Genove krenuli smo za Napoli i Palermo, pa preko španjolskih gradova Alicante i Sevilla doplovili do Kanarskih otoka. Prešli smo Atlantski ocean, Panamski kanal, stigli u Meksiko, Tihim oceanom došli na Havaje u Honolulu pa u Japan u Pearl Harbor, na Polineziji nas je dočekalo otočje Samoa i grad Pago Pago, odakle je brod usmjeren za Novi Zeland. Nakon 45 dana plovitbe stigli smo u Australiju, u Sidney i Melbourne početkom 1973. godine. Polovicu troškova smo morali platiti sami, a polovicu nam je platio ondašnji Caritas.

S NEIZVJESNOŠĆU, ALI HRABRO U NOVI ŽIVOT

Kako je počeo novi život u novoj sredini?

Nakon što smo napustili kruzer, nas dvoje s dva kovčega, ostali smo na pristaništu ne znajući što ni kamo dalje. S malo novaca, bez znanja jezika i ne poznavajući nikoga zaista je bilo teško. Do nas je došao agent za zapošljavanje, koji nas je smjestio u hostel za emigrante. Tu smo mogli ostati tri mjeseca besplatno na smještaju i hrani dok tražimo posao. Slučajnost je htjela da upoznam jednog Zagorca koji je imao tvornicu za izradu autoprikolica i krenulo je... Smještaj smo našli na periferiji grada i tada sam postao vozač kombi vozila u praonici rublja. Tako sam dobro upoznao Melbourne, koji je dug nekih 100 kilometara. U početku nije bilo lako, drugačiji je život, jezik, način rada, navike, odnos među ljudima, sve je novo, ali čovek se na sve privikne.

Je li i supruga radila?

Da. Poslije smo skupa radili u tvornici čokolade, zatim sam vozio kamion jednog velikog skladišta podnih obloga, onda sam položio poseban ispit za taxi vozača i na kraju radio u tvornici smrznute hrane... Kad se obitelj stabilizirala prvo su s nama došli živjeti tast Lojze i punica Ivanka, da bi nam se 1977. rodila kći Sandra, a naredne godine i sin Robert.

Tast je bio stolar pa se zaposlio u tvornici namještaja. Poznavajući rad s drvetom tast i ja smo osnovali vlastitu građevinsku firmu jer, kako je poznato, u Australiji se grade drvene kuće. S jednom električnom pilom - cirkularom i s puno ručnog alata krenuli smo smjelo u ovaj poduhvat. U početku je s nama radio jedan iskusni radnik uz kojega smo se i mi usavršavali. I tako je posao krenuo i napredovao. Kuću od 150 do 200 kvadrata završavali smo za četiri mjeseca. Neke smo gradili po narudžbi, a neke za prodaju. Tvrtka je dobro poslovala i ja sam 2014. otišao u mirovinu.

ZASLUŽENI UGODNI UMIROVLJENIČKI DANI

Kako vam je ispunjeno slobodno vrijeme? Horoskop bi rekao: Dobro su vam aspektirana putovanja!

Više sam posvećen djeci. Oni su završili fakultete i postali poslovni ljudi sa svojim obiteljima. Iman dvije unuke i jednu praunuku. Sin Robert je završio informatiku i zaposlio se na fakultetu, a kći Sandra je inspektorica rada na plinovodima, naftnim bušotinama, rudnicima i slično. Imam mnogo slobodnog vremena pa uz ribolov i kampiranje volonterski pomažem u službi spašavanja na moru. Supruga i ja volimo našim kamperom putovati po unutrašnjosti Australije, upoznali smo i Europu, a posebno i cijelu našu Hrvatsku.

Na druženju sa školskim prijateljima koje nisam vidio tolike silne godine bilo je divno i dirljivo. Prijateljstva su to za čitav život i sretno sam zbog toga. Dolazimo i idućeg ljeta sa sinom i nevjestom, želim da upoznaju naš Lovran, mjesto moje mladosti iz kojega sam krenuo u avanturu zvanu život na kojoj je bilo izazovno, ali mogu reći i uspješno. Povratak u Lovran nakon dugog niza godina i sudjelovanja na susretu sa školskim kolegama učinilo je moje srce neopisivo radosnim. Ispunjenje je to mog sna, ali i obećanja Lovranu da ću opet doći. Pronašavši većinu svojih vršnjaka na okupu i naše slavljeničko druženje šlag je na torti koju sam pola stoljeća „pekao“ u dalekom svijetu, ali ne tako dalekom da se ne vratim i dogodine!

Knjižnice su pratile moje obrazovanje i otvarale mi vrata drugih svjetova

■ Piše: Melani Rumac

Prošla je već gotovo godina dana otkako je moja sugovornica preuzela vodstvo nad drugom najvećom knjižnicom u županiji, onom opatijskom, i njezinim podružnicama u Kastvu, Matuljima, Mošćeničkoj Dragi i, naravno, našem Lovranu. O tome kako je biti knjižničarkom, kakav je posao voditeljice knjižnice, kakva je važnost knjižnica u današnje vrijeme i o mnogočemu drugome ispričala nam je magistra bibliotekarstva **Iva Mihovilić**, ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice „Viktor Car Emin“ Opatija.

Iako je termin za razgovor bio dogovoren jednog listopada petka u poslijepodnevnom satima, moja sugovornica nije pokazivala znakove umora ili zasićenja obavezama koje su ju pratile cijelog tjedna, već je naprotiv, u ugodnom ambijentu „svog doma“ - opatijske knjižnice, vedrim i veselim glasom odgovarala na moja pitanja.

Kako to obično biva, prvo pitanje ravnateljici bilo je da se kratko predstavi.

Iz Opatije sam, s time da sam osnovnu školu pohađala u Lovranu, takav je bio splet okolnosti. Nakon završene osnovne škole, obrazovanje sam nastavila u Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji u Rijeci, a onda sam upisala Kulturalne studije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci i zapravo sam bila prva generacija Kulturalnih studija kao jednog novog, interdisciplinarnog smjera na ovom fakultetu te smatram da sam tu zaista dobila široko obrazovanje. Po završetku fakulteta dobila sam priliku za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa i zapravo sam pomoću te vladine mjere došla u knjižnicu. Nakon toga sam upisala bibliotekarstvo na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, po završetku kojeg sam stekla zvanje magistre bibliotekarstva.

Kada ste bili dijete, što ste zamišljali da ćete biti kada odrastete? Koji su bili vaši snovi? Jeste li se od malena htjeli baviti bibliotekarstvom?

Kao dijete sam se vidjela svuda, nisam znala što bih i zapravo mislim da je ovo bio splet sretnih okolnosti. S jedne strane sam uvijek maštala, budući da sam umjetnički i vizualni tip, da ću imati svoju galeriju koja će imati umjetnine, a zanimala me i psihologija. Tražila sam se. Ali, ja sam odrasla uz knjige i knjižnicu. Lovranska knjižnica je uvijek

bila ta kamo sam odlazila u slobodno vrijeme, posebno nakon škole. Knjižnice su pratile moje obrazovanje i otvarale mi vrata drugih svjetova, a tek sam kasnije shvatila da su one te koje grade nove svjetove.

U društvu se često javljaju predrasude kako knjižničari „ništa“ ne rade. Opišite nam obveze i poslove knjižničara!

Da to je predrasuda, jer korisnik, kad dođe u knjižnicu, vidi osobu koja je tamo za pultom i koja mu hoće ili neće dati pečat na knjigu s rokom povrata. To je onaj prvi utisak što ga ljudi stvore, a zapravo o knjižničarstvu znaju malo ili ništa. Knjižničarstvo je puno više od toga. Sam proces i „put“ da knjiga dođe do polica i čitatelja iznimno je složen. Posudba i povrat knjiga je samo jedan segment posla knjižničara, uz nabavu, stručnu obradu, informacijsko-referalne usluge, animacijske aktivnosti i ostalo. Rad s ljudima nije jednostavan, dobar knjižničar u narodnim knjižnicama nije osoba koja „samo izdaje“ knjige već prvenstveno osoba koja će znati približiti knjigu i čitanje od slikovnice do stručne literature, organizirati informacije, znati odgovoriti na razne informacijske upite i zahtjeve korisnika i ostalo. O ulozi knjižničara i knjižnica u društvu bi se moglo govoriti unedogled.

Kako je biti voditeljica jedne narodne knjižnice i njezinih podružnica?

Nemam golemo iskustvo, na ovoj sam funkciji tek desetak mjeseci, no zaista je jako izazovno i dinamično, prvenstveno zato jer je Opatija središnja knjižnica svih liburnijskih knjižnica, a i po fondu i broju članova druga je najveća knjižnica u PGŽ-u nakon Gradske knjižnice Rijeka.

NEKOLIKO RIJEČI O LOVRANSKOJ KNJIŽNICI

Koliko dugo postoji knjižnica u Lovranu i koliki je opseg knjižnične građe koji se u njoj nalazi?

Lovranska knjižnica mi je jako pri srcu jer sam tamo provela veliki dio svog djetinjstva. Povijest knjižnične djelatnosti na ovim prostorima seže u 19. stoljeće, a lovranska knjižnica u sastavu Gradske knjižnice Opatija djeluje od 1968. godine. Broji oko 24 tisuće svezaka i ima šestotinjak aktivnih članova. Ovdje treba istaknuti i veliku posvećenost knjižnice u ljetnim mjesecima i velik broj korisnika učlanjenih na turističku iskaznicu.

Knjižnica Lovran ima jednu specifičnost koja je stvarno dragocjenost ovoga kraja, a kojoj se ne pridaje dovoljno važnosti i ne spominje dovoljno često. Naime, u knjižnici je smještena **spomen soba Viktora Cara Emine**, titulara naše Ustanove. Kao knjižnica koja nosi njegovo ime, mi brinemo o njegovoj ostavštini. Carevu spomen sobu uredili su etnologinja Lidija Nikočević i povjesničar umjetnosti Berislav Valušek. Postav je takav da je naglašena ambijentalizacija, to je u principu rekonstrukcija Careve radne sobe kakva je bila nekad, takva je i danas. Tamo se nalazi sav namještaj, njegova biblioteka, korespondencija i osobni predmeti. Kada se otvore ta vrata, to je zaista prozor u neki drugi svijet, kao da se ude u prošlost. Osim toga, moram naglasiti, na mrežnim stranicama naše Knjižnice nalazi se poveznica na našu digitalnu knjižnicu „Liburnijski škabelini“ u kojoj se nalazi digitalizirana ostavština Viktora Cara Emine.

POLICE PUNE DOBROG ŠTIVA

Što Lovranci rado čitaju? Koja je literatura sada aktualna?

Najviše se čita beletristika, u zadnje vrijeme čak i publicistika. Popularna psihologija je sve traženija. U zadnjih par godina doživjela je stvarno velik procvat, rekla bih ponajviše od pandemije koronavirusa. Puno se čitaju hrvatska književnost i hrvatski autori, onda klasično: krimići, ljubići, trileri, povijesni romani, povijesna fikcija, određeni broj fantasyja. Većinom je to literatura za razbibrigu. Moram naglasiti da je u zadnje vrijeme produkcija hrvatske književnosti zaista izvrsna. Ljudi vole hrvatske autore. Za primjer mogu navesti Kristijana Novaka koji

je polučio veliki uspjeh sa svojim romanima. Još se čitaju naslovi Marine Vujčić, Ivice Prtenjače, Teje Tulić... Mogla bih nabrajati do prekосуtra.

Kakav je odaziv mladih u knjižnicama? Kakav je interes djece i adolescenata za čitanje?

Ono što se slabije bilježi u dolascima su tinejdžeri, mada ne mogu reći da ih ništa ne zanima. Njih stvarno zanimaju mnoge stvari, ali i u Hrvatskoj i u svijetu su to korisnici koje gubimo s 8. razredom i onda ih ponovno dobivamo nakon fakulteta. Tu leži ljepota narodnog knjižničarstva jer treba razmišljati kako ih privući natrag u knjižnicu i kojim sadržajima. Oni ne moraju čitati Dostojevskog ili Tolstoja, ali nastojimo pronaći nešto što će ih privući k nama, da borave u prostoru knjižnice i da se osjećaju kao doma. Problem kod mladih je, a istaknula ga je i Slavenka Drakulić na nedavnom predstavljanju svoje nove knjige u Rijeci, da je slika postala glavni medij i zbog toga se mladima uglavnom ne da čitati, brzo gube pažnju. No, tome pokušavamo doskočiti stripovima, tzv. „young adult“ literaturom te knjigama na stranim jezicima, osobito na engleskom. Uz to, nudimo mogućnost posudbe e-knjige (elektroničke knjige) i audio knjige.

NEZAIBILAZNO OKUPLJALIŠTE SVIH GENERACIJA

Knjižnice su kao ustanove uvijek bile mjesta za učenje, informiranje o najnovijim događajima, mjesto susreta i druženja. Imaju li ljudi još uvijek naviku dolaziti i provoditi slobodno vrijeme u knjižnici?

Razlika u odnosu na razdoblje prije pandemije se osjeća. Govorim prvenstveno o Opatiji jer sam većim dijelom ovdje, ali radila sam i u svim područnim knjižnicama. Prije korone, ujutro su nam uglavnom dolazili umirovljenici, popili bi kavu ili čaj iz automata, uzeli novine i pročitali ih pa razmijenjivali mišljenja o dnevno političkim temama, sportskom (ne)uspjehu svojih omiljenih klubova i slično. Subotama kao i u poslijepodnevnom turnusu posjećivale su nas obitelji s djecom. Navike dolaska u knjižnicu ovise i o lokaciji i dostupnosti knjižnice, parkinga, mogućnosti pristupa za osobe s invaliditetom, blizini škole ili vrtića. Za vrijeme pandemije koronavirusa neke smo programe morali obustaviti pa se time smanjila posjećenost. Ljudi sada trebaju vratiti naviku odlaska u knjižnicu, a knjižnica ih treba privući novim dinamičnim sadržajima.

SPEKTAR USLUGA SVE SADRŽAJNIJI

Često se u knjižnicama održavaju edukacije, radionice, predavanja i druge aktivnosti. Od kolike su važnosti takvi događaji za knjižnicu kao ustanovu?

Jako i neizmjenjivo su važni. Pojam narodne knjižnice kao takve se u potpunosti izmijenio zadnjih godina, veliki je naglasak na tzv. „dodatnoj vrijednosti“ i programskim aktivnostima. Moramo ponuditi razne nove sadržaje u knjižnicama koji će našim korisnicima ponuditi čitav spektar vještina i aktivnosti koje će ih onda privući u knjižnicu. Narodne knjižnice svojim sadržajem i uslugama te programskim aktivnostima nastoje pokriti afinitete svih dobnih skupina, od one najranije pa do treće dobi. Mi smo dio zajednice, moramo ponuditi ljudima ono što oni žele i zadovoljiti njihove potrebe. Na primjer, Lovran kao gradić možda ima neke drugačije potrebe od Opatije ili Kastva... Zato je važno da knjižničari poznaju svoje korisnike i oslušuju njihove potrebe kao i dobra suradnja s lokalnom zajednicom.

KNJIGA NA PORTUN

Čula sam za novu uslugu opatijske knjižnice. Možete li mi reći nešto više o tome? Kako je nastala ideja? Hoće li biti dostupna i na području Lovrana?

Tako je! Nova usluga se zove „**Knjiga na portun**“. Trenutno smo krenuli samo s Opatijom. Ideja o tome postoji već dugi niz godina. Zamisao je bila ta kako uključiti osobe koje nisu u mogućnosti više samostalno doći u knjižnicu, a voljele bi čitati. Naglasak je na starijim i nemoćnim osobama te osobama s invaliditetom kao ranjivoj skupini društva. To je i iskaz međugeneracijske solidarnosti i nastojanja da ih uključimo u kulturni i društveni život grada. S novom uslugom krenut ćemo krajem listopada. Nekako nam je primaran Dom umirovljenika, a onda i pojedinci koji se budu željeli uključiti. Pratit ćemo kakav će biti odaziv i interes pa ćemo onda razmišljati o proširenju usluge na cijelu Liburniju jer mislim da je potrebno.

Uz zahvalu na izdvojenom vremenu i ugodnom razgovoru ravnateljici želimo puno uspjeha u daljnjem radu, a korisnicima usluga u liburnijskim knjižnicama bogatstvo dobrih naslova uz koje će provoditi slobodno vrijeme. Dobra knjiga daje toplinu, „hrani“ i grije dušu!

Lovranska toponimija, alpinizam i utjecaj na jednoga Lovranca

I me **Stanislava – Stanka – Gilića** (Sumartin na otoku Braču, 1932. – Drivenik kod Crikvenice, 2017.) većinu ljudi asocira na planinske vrhunce i alpinističke pothvate, po kojima je on najpoznatiji u široj javnosti. Manje je poznato njegovo predano, sustavno i cjeloživotno istraživanje mjesnih imena, tj. toponimije, uključujući i onu lovransku. Svoj rad u području jezikoslovne discipline koja se bavi imenima (imenoslovlje, onomastika), tj. prvenstveno u njezinoj glavnoj grani koja se bavi mjesnim imenima (imenima zemljopisnih referenata – voda, brda, naselja i ostalih referenata) Gilić je počeo kaliti upravo na lovranskom području. Gilić je tako u – Lovranu posvećenoj – „kulturnoj“ 6. knjizi *Liburnijskih tema* 1987. godine napisao prilog „Obalni toponimi Lovranštine“ obradivši imena pojedinih referenata na prostoru duž cijele obalne zone svih triju lovranskih katastarskih općina (Oprič, Lovran i Tuliševica), od primjerice Punte od Iki na sjeveru preko Mandrača u srcu Lovranštine do Cesari na jugu.

POVIJESNA TOPONIMIJA LOVRANŠTINE

Lovranštini se vraća desetak godina kasnije i u Biltenu Općine Lovran *Lovran u XIX. stoljeću objavljuje* prilog „Toponimija u katastarskim kartama Općine Lovran s početka XIX. stoljeća“. To je jedan od njegovih rijetkih radova isključivo posvećenih povijesnoj toponimiji, odnosno istraživanju imena u povijesnim izvorima. Tu nas Gilić upoznaje s velikim brojem toponima zabilježenih na kartama prve geodetske izmjere ovoga područja (tzv. franciskanskoga katastra) – od imena dijelova naselja poput Bahove (*Bachowe*) i Rezina (*Resine*) preko imena voda poput potoka Peharova (*Bach Peharova*) i potoka Medveja (*Torrente Medvea*) do imena brda poput Grnjača (*Ghergnaz*) i Grdoga brega (*Gordi Breg*).

Iako već prvi pogled na kasnije radove posvećene toponimiji Lovranštine i Liburnije drugih autora (objavljivane u svescima *Zbornika Lovranščine*) odaje da je Gilićev rad bio baza i uporište kasnijih proučavanja toponimije toga područja, valorizaciju njegova filološkoga rada generalno ostavljam znanstvenim istraživanjima i presudbama.

KLJUČAN FORMATIVNI TRENUTAK

Ovdje bih se pak osvrnuo na jednu osobnu epizodu, a – čini mi se – ključnu za razumijevanje važnosti Stanislava Gilića u kontekstu istraživanja lovranske toponimije, za koju bi bilo šteta da ne ostane trajno zapisana. Naime, riječ je o mojem susretu s tim velikim čovjekom prije više od deset godina, koji će trajno obilježiti moj budući rad, prije svega onaj koji se tiče istraživanja lovranske toponimije. Taj će susret, sada to jasno vidim u desetogodišnjoj retrospektivi, biti ključan formativni trenutak jednomu mladomu Lovrancu, tada znanstveniku u stasjanju, za cjelokupno kasnije usmjeravanje njegova znanstvenoga istraživanja i valorizacije vlastitoga zavičaja – rodne Lovranštine.

SUSRET NA KULTNOJ ŠTERNI PULI VALEKOVIH

Netom nakon održana znanstvenoga skupa *Lovran u riječi, riječ u Lovranu* u organizaciji Katedre Čakavskoga sabora Lovran, 20. travnja 2013. godine, na kojemu smo izlaganje o mikrotoponimiji Tuliševice održali kolege Boris Mišćenić, Frane Babić i ja, do mene je došla vijest da bi se Stanislav Gilić volio vidjeti sa mnom. Naime, u neformalnim

razgovorima, kao obiteljski prijatelj Babićevih, on je naučio za naše izlaganje i odmah iskazao zanimanje. Susret s njim odvio se poznoga ljeta te 2013. godine na kulturnoj „šterni“ Babićevih (kod malo starijih generacija poznata kao Šterna puli Valekovih, prema djevojačkom, obiteljskom prezimenu gospođe Babić) ispred njihove kuće, inače utkane u ostatke nekadašnjih obrambenih zidina lovranskoga Staroga grada. Dakle, idealne povijesne kulise, idealan toponomastički sugovornik, idealna atmosfera gostoljubivosti Babićevih.

Moram priznati da sam, tada na počecima svojega planinarskoga i alpinističkoga puta, bio itekako impresioniran veličinom Stanislava Gilića, koji je slovio (i dalje slovi) kao legenda alpinizma i uzor je generacijama mlađih alpinista, penjača i ljubitelja planinarenja (pogotovo u višim gorjima). Dobro se sjećam da sam nešto promucio u kontekstu časti koju imam upoznati ga imajući na umu njegove alpinističke uspjehe, a on je britko dao do znanja zašto je ondje i svojom naizgled prestrogom, ali zapravo neodoljivom direktnošću, ukorio me da nije došao razgovarati o planinarenju i penjanju, nego o ozbiljnom istraživanju toponimije te naložio da se držimo teme.

Vrativši razgovor tako u prave tračnice, Gilić mi je najprije pokazao popis bibliografije svojih radova, za koji mi je rekao da ga je priredio i kopirao za susret sa mnom jer je čuo da se počinjem zanimati za toponimiju, pa da bi bilo pametno odmah od početka malo vidjeti što i kako s metodologijom. Krenuli su razgovori o načinima i metodološkim mogućnostima istraživanja toponima, od odabira arhivskih izvora i pristupa njima do kriterija traženja informanata za intervju te sam se vrlo brzo opustio i sa zanimanjem pratio svaku riječ toga – tada potpuno nesvjestan u kojem razmjeru – pasioniranoga i iskusnoga istraživača toponimije.

KAD SE INICIJALNA ISKRA ISKRENOGA ZANIMANJA RASPLAMSA U NEOBUZDANU STRAST

Tri su se momenta trajno urezala u moje sjećanje. Prvi je onaj ljudski moment u kojem je Gilić, govoreći o toponimiji, iskazivao neizrecivu strast i htijenje da me potakne, motivira i pokrene da se nastavim baviti toponimijom. Strogo, ali poticajno apelirao je na potrebu takvih istraživanja, a u kontekstu Lovrana na sustavan pristup istraživanju po modelu koji je on uspostavio objavivši cjelovite toponomastičke monografije za pojedine općine (Općina Klana, 2008.; Općina Matulji, 2010.). Tek sada, nakon desetak godina bavljenja toponimijom i imajući u vidu filološki opus Stanka Gilića, postaje mi jasna ta njegova potreba da u mladom istraživaču tu, očigledno prepoznatu, inicijalnu iskru iskrenoga zanimanja i strasti za toponimiju rasplamsa u neobuzdanu strast. To se i dogodilo jer mi je toponimija mojega kraja postala stalna zanimacija i određeni osobni poziv da u tom području ostavim neku svoju „dotu“ svojem kraju. U ovoj ljudskoj dimenziji dodao bih i nevjerojatnu Gilićevu skromnost te (samo)kritičnost. Spomenuo bih samo da je u popisu vlastitih radova naprosto „zaboravio“ svoj drugi prethodno navedeni rad o lovranskoj toponimiji, objavljen u Biltenu Općine Lovran (!).

SPOJ PLANINARSKO I ZNANSTVENE STRASTI

Drugi je moment onaj istraživački i metodološki. Gilić je inzistirao na preciznosti, rigidnosti i dosljednosti u radu. Međutim, ono na što je posebno upućivao, a tu je svakako izbijala njegova planinarska strast, jest potreba da se svaki toponim, ako je to moguće, čim jasnije ubicira i smjesti na kartu.

Gilić je bio vrstan crtač (njegove skice penjačkih smjerova imaju kultan status u alpinističkoj zajednici) i sam je izrađivao skice topografskih karata ili pak detaljno ucrtavao toponime u već postojeće karte. Tu je pogodilo „u sridu” spojivši dvije moje strasti, tada tek u nastajanju – planinarsku i znanstvenu. Obje su u istraživanju toponimije mogle dobiti vrhunsko ostvarenje s ubiciranjem pojedinoga toponima u prostoru kao, po meni, presudne odrednice u istraživanju bilo kojega toponima. Toponim je ime određene pojave u prostoru i upravo je taj prostor njegovo temeljno mjesto „bivanja”. Međutim, Gilić me s pravom upozorio da to nije dovoljno i da toponim ima svoju „jezičnu dimenziju” te da se moram dobro naučiti filološkim aspektima u obradi pojedinih toponima. Išao je tako daleko da je inzistirao da svakako porađim na tom da „izvježbam svoje uho” jer je pri istraživanju svakako potrebno naći čim pouzdanije informante te zapisati toponim s potpunim jezičnim informacijama, koje nužno uključuju i naglasak. Ta dva metodološka momenta trajno su obilježila moj cjelokupan daljnji rad i postala su nulti standard u obradi toponima. Doduše, ruku na srce, nisam baš „izvježbao uho”, ali trudio sam se načiniti snimke informanata i dati onima dovoljno „uvježbanima” da naglase pojedine toponime u samom zapisu.

IZVORIŠTE I POLAZIŠTE – MALI PLANINARSKI RJEČNIK

Treći mi je moment tada bio potpuno sekundaran te nisam ni slutio koliko će biti presudan u mojem daljnjem radu. Naime, uz bibliografiju svojih radova, Gilić mi je donio svoj vlastiti, kopirani, primjerak *Maloga planinarskoga terminološkoga rječnika*, i to drugo izdanje, koje je izašlo nakon što je prvo izdanje objavljeno par mjeseci prije te iste godine (1978.) – razgrađeno. Tada sam samo preuzeo tu kopiju, dao je kopirati i predao Babićima da je vrate vlasniku. Kopiju sam pohranio u svojoj tada skromnoj planinarskoj biblioteci, koja je tek bila u nastajanju. Ta je knjiga, međutim, bila presudna u mojem radu na filozofiji planinarenja, pri čemu sam naišao na nezamislive probleme oko pukoga imenovanja pojava i fenomena koji se tiču planinarenja i alpinizma. Gilićev Rječnik bio je presudan u raščišćavanju brojnih jezičnih dvojbi kao pripreme terena za govor o planinarenju i nalaženje odgovarajuće terminologije prilikom izgradnje filozofije planinarenja, koje je kulminiralo opsežnim poglavljem o terminologiji u mojoj posljednjoj knjizi (*Filozofija i bioetika planinarenja*, 2023.).

Zanimljivo je da se upravo kroz filozofiju planinarenja ponovno „vratih” Giliću i sve me više pokretala ideja da se napiše neki opsežniji prilog o tom velikom čovjeku (posebno nakon njegove smrti 2017. godine), koji je zadužio ne samo alpinizam već i filologiju. To nije puka floskula i uzgred izrečena misao jer uz penjačke podvige poput prvenstvenoga uspona u Klinu Anića kuka, kojim se urezao u povijest nacionalnoga alpinizma, on je zadužio i talijanski alpinizam do te mjere da je jednomu dijelu Dolomita lokalna alpinistička zajednica nadjenula ime „Stankovi Dolomiti” zbog sistematike i broja istraženih te prvenstveno ispenjanih smjerova u tom području. U filologiji pak njegovi doprinosi onomastici (prvenstveno toponomastici) i leksikologiji (prvenstveno planinarskoj terminologiji) do danas nisu adekvatno valorizirani, prezentirani i ocijenjeni. Dovoljno je samo reći da najzorniji rječnik iz domene planinarske terminologije – slovenski *Planinski terminološki slovar* (2002.) – upravo Gilića citira kao jednoga od tri glavne referencije u izradi rječnika. Ova kratka memoarsko-refleksivna crtica malen je napor i poticaj da se to čim prije promijeni te da se život i djelo Stanislava Gilića valoriziraju na prikladan način jer on to zaslužuje.

U NASLJEDE (MI) OSTAVLJENA SVIJEST O VAŽNOSTI TOPONIMIJE

Vraćajući se na početne misli ovoga teksta, moram istaknuti da je upravo Stanislav Gilić bio ključan u prvim poticajima da se bavim toponimijom (Lovranštine) te da je on konstantno bio uzor i po strasti i po metodologiji u brojnim etapama tih istraživanja. Nema tih riječi hvale koje mu u tom smislu mogu odati, a svaki moj daljnji doprinos u istraživanju toponimije Lovrana i Lovranštine svakako je velikim dijelom indirektna zasluga Stanislava Gilića, koji mi je tu svijest o važnosti toponima „ostavio u nasljeđe”. S druge pak strane ne mogu ni zamisliti koliko će još na mene utjecati i koliko ću još „dijaloga s njim imati” u daljnjem bavljenju filozofijom i etikom planinarenja.

Veselim se tomu „našemu zajedničkomu” putu, kako u toponomastici tako i u planinarskoj terminologiji, a Tebi, dragi Stanko, hvala na suputništvu u tom!

Lovran i nasljeđe S. Gilića: Zbornici Lovranščine u kojima su objavljeni toponomastički radovi koji se oslanjaju na njegov rad – na Šterni puli Valekovih kod koje su se susreli Gilić i autor teksta

Prva stranica jednoga od rijetkih radova „o čistoj povijesnoj toponimiji” S. Gilića: „Toponimija u katastarskim kartama Općine Lovran” (Bilten Općine Lovran Lovran u XIX. stoljeću, 1998.)

Vlastitom rukom crtana Gilićeva skica iz jednoga od njegovih prvih toponomastičkih radova: „Obalni toponimi u Lovranštini” (Liburnijske teme, 1987.)

Va lepote mladosti

■ Piše: **Silvana Milotić**

Mažoretkinje imaju dugu povjesnu tradiciju va Europe. Pojavile su se va Francuskoj na kraje 18. veka. Na samen početke su svojem palicami ordinevale kuda će pasevat parada. Kašneje su se počeli koristit koraki tanca i tako se j skroz vreme mažoret-tanac razvil va ovo ča je danas. Na čuda mesti va Hrvackoj njeguje se ova umjetnička i plesna tradicija i tako predstavlja grad, zavičaj i lepotu mladosti.

ZLATNE LOVRANSKE MAŽORETKINJE

I mi va Lovrane imamo mažoretkinje. **Antonia Sirotnjak, Lina Lazarić i Nika Železnik su naše Lovranki, članice Mažoretkinja Opatijske rivijeri.** Antonia je školanka srednje ekonomske školi v Reke i trenira od svojga šestega leta. Lina Lazarić je va 7. razrede osnovne školi, a počela je trenirat od četire leta. Najmlaja Nika je prišla mej mažoretkinje kada je imela devet let, sada gre va šesti razred.

Dobar glas se dugo čuje pa smo tako i mi čuli da je ovo leto va sedmen mesece bilo va Francuskoj Svjetsko prvenstvo va mažoret-tancu i da su ove tri Lovranki z Francuske prišle okićene zlaton. Nismo mogli storit od manje nego ih zamolit da nan povedu kako njin je bilo.

Ne moramo van ni reć da je odgovor bil „Super!“ i da su ga izgovorile se tri skupa bez razmislet. A mi njin verujemo. Na saken nastupe figuraju. Lepota, mladost, gracioznost, kostimi, sigurni ujednačeni koraki i pokreti... Kad ih gledamo puno nas puti začude...

VESELE IH PUTOVANJA, A MEDAJI JOŠ VIŠE

Sada ste zlatne Lovranki, kako se ćutite?

Zadovoljne smo. Kada smo na natjecanju čule da smo prve va triu štap bile smo va šoke skupa s trenericama, takov uspjeh nan ni bil ni na kraj pameti. Za ten smo bile vesele i ponosne, jedva smo dočekale da to javimo

doma, neka se i naši doma vesele. Sada smo se temu prinavadile i jako nas veseli kad nan neki još vavek čestita aš da je to čul ale pročital. Lepo je domislet se da smo putovale s kurijerun i da nan je puten bilo zabavno, a put je trajal 24 ure. Prvi dan je bil defile po grade, stvarno je vela čast i ponos bit del svečanega mimohoda mažoretkinj z celega sveta. Inkantale smo se koliko je bilo gledatelji. Sledeći dan smo se natjecale va prelepoj dvorane, a to je bilo za nas ono naj, naj... Večer smo se družile po kamarah, bilo nan je jako veselo, naše trenerice su s nami va prijateljskih odnoseh, a to zlata vredi. Tako bi rekla moja nona. Šećale smo i po gradu Agen i upoznale ga – povedela je Antonia Sirotnjak, a onda se je nadovezala Lina Lazarić:

Nismo samo mi bile va Francuskoj. Naše trenerice Sara Gašparić, Karolina Bilen i Vanesa Lukić su bile pratnja, a nas mažoretkinj je bilo deset. Osvojile smo jednu brončanu, pet srebrnih i jednu zlatnu medaju i tako postale svjetske prvakinje va kategorije trio štap. Zlato smo osvojile mi juniorke Antonia Sirotnjak, Nika Železnik i ja. Antonia i ja smo osvojile i srebro va kategorije duo štap, a srebro i broncu osvojila je kadetkinja Elena Sirotnjak va kategorije solo štap.

Divojke ke su osvojile po tri srebrne medalje va kategorijah *velika formacija štap*, *velika formacija pom pon* i kategorije *cheer dance* su: Dita Longo, Alba Blašković, Molly Šijan, Petra Spajić, Fani Palmić i Natalia Škalamera. Elena Sirotnjak, Molly Šijan, Fani Palmić i Natalia Škalamera su isto Lovranke.

Samo mesec dan prvo smo bile va Slovačkoj, natjecanje je bilo va Komarne. I tamo smo imele dobar uspjeh. Na prven meste va kategorije solo tradicionalno je bila Petra Bradičić. Kadeti su bili prvi va veloj formacije štap. Va Slovačkoj su bile i Lovranki Sophia Brubnjak i Elena Sirotnjak. Bile smo i va Sv. Petre u Šumi na 3. Istarskoj palice kade smo osvojile 14 zlatnih medaj i jednu brončanu. Kako klub smo osvojile dva Istarska kupa va kadetskoj i juniorskoj dobnoj skupine!

Tu se nima ča reć nego čestitat! Lepo je kad je omladina vredna, složna i ne misli saki samo na sebe. Ove divojki s ponosom govore od uspjehi drugeh mažoretkinj, a to znači da su Mažoretkinje Opatijske rivijeri jedno složno i zdravo društvo.

SPOJ PLESA, GIMNASTIKE I „VRTNJE“ REKVIZITA

Koliko vas je i kade trenirate?

Se skupa nas je oko 50, trening imamo dva puta na šetimanu va Sportskoj dvorane „Marino Cvetković“ va Opatije. Trenerale smo celo leto bez pauzi i uživale. Naš trening je tancanje, gimnastika i lepo druženje. Sada imamo novi tradicionalni kostimi pa nas i to veseli - rekla je Nika Železnik.

ZAHVALA TRENERICAN, ALI I RODITELJIMA

Kakove su van trenerice?

Se tri su se složile da su se tri trenerice jedne od najboljih. Jako su profesionalne, a opet nisu prestroge, znaju se zabavjat i bit prijatelji. Kad se vježba zahtjevaju velu razinu ozbiljnosti i discipline. Vide saku grešku, ispravljaju ih sve dokle nisu posve zadovoljne. Zato ih jako ćjene i poštuju.

Mažoretkinje Opatijske rivijere su imele zaspravje jedno uspješno leto. Ne smemo pozabiti da zad sakega uspjeha stoji čuda znanja, dela, vježbi i odricanja pa s pravon moremo čestitat trenerican, mažoretkinjan i roditeljon ki su vavek uz njih.

Na kraje pogovora san ih pitala ako imaju još ča za reć.

Sporučile su da se pridu upisat divojke ke žele š njimi tancat, zabavjat se i družiti, putovat, a imaju mej 4 i 15 let. Zahvaljuju se roditeljon ki ih va semu podržavaju. Pustili su ih na tako lep i dug put i platili njin to. Zahvaljuju i Gradu Opatije na pomoći i trenerican bez keh sega ovega ne bi bilo. Pa ni ove štoriji!

Majstorican tanca i šćapa želimo da i daje uživaju va oven hobiju i va lepote mladosti!

Zavrteli kolo umjetnosti ovoletnjih školskih ferij

Blaženi naš mrkat, to je mesto za kega se more reć da živi... Kupiš spežu, uživaš gledajuć rožice, neki je va rede za ribu, neki va osiguranju osiguruje svoju bogatiju, neki zaigra loto pa se nada, a neki va kafice s kunpanijun pije kafe. Ako za-prete oči i naslišate, čujete: Dobro jutro, dobar dan, Bog daj zdravje, je ča novega, kako si, kako tvoji, veruj mi, želin ti su sreću, ma baš mi je drago... Bi se reklo: Na mrkate živi pozitivna. Živi.. živi... i širi se celen našem Lovranom. Zato nan je tu i lepo.

Z DVE MAMI NA KAFE

Tako i ja jedan dan pasujen po mrkate i dve mami, Tihana Raffaelli i Martina Pelosa, zovu me na kafe: „Sedite, ćemo van neč lepo povedet!“ Vavek volin čut lepe stvari pa seden.

Tihana mi je predstavila Martininu hćer Natali i svojga sina Luku i počela povedat:

- Ovo leto kad su počele školske feriji, naša **Ulica lovora**, kade bivamo, je oživela. Tamo živi jedna kunpanija dece puna plani i idej, keh s veseljen ostvaruju. Jutro su se hodili kupat, oni veći svojun kunpanijun, a mlaji z roditelji ale z nonami i nonići. Zapolne i večer su se okupjali pred kućun, povedali i delali plani s čen će se zanimat sada po lete kada ni školi. Mi stareji smo se vane hladili ionako na pol uha naslišali njihje štoriji. To nan je misli vrnjevalo va naše detinjstvo. Kako ča je bilo nan, tako je i njin najveći kaštig da se ne smeju poč vanka igrat z decun. Veseli nas ča njih jako malo interesiraju mobiteli i igrice, njin je glavno da se vane igraju i zmišjaju nove igri.

ANIMACIJA KU POTPIŠUJU DECA

Mama Martina se je nadovezala i opiševala kako su pasevali dani i kako su dečje ideji rasle se jedna za drugun kako lukići pokle dažja.

- Saku večer je Natali doma govorila: Danas smo odlučili ovo pa ono... Mi smo našu Natali podržavali kako i drugi roditelji svoju decu. Bili smo zadovoljni aš znamo da je njihovo najveće veselje igrat se po vane z drugun decun. Va veloj želje da se iskažu i da nan starejen regalaju ku uru uživanja pala je jedan dan odluka. Deca će parićat kazališnu prestavu! I zaspravje su bili jako vredni, napamet su navadili ono ča će govorit va prestave. Večer smo doma s kartun v ruke naslišali kako govore teksti da budu sigurni da su sve zapametili.

S puno nestrpljenja i uzbuđenja prišal je i dan prve prestavi.

Pitan Natali i Luku ka prestava je bila prva i ča bi o njoj rekli?

Prva prestava je bila Crvenkapica. Natali i Ela su najstareje i one su zavrtete kolo umjetnosti ovoletnjih školskih ferij. Podelile su zadatki ča će ki govorit i vadile ih kako će to odglumit. Par dan pred prestavu su va saki ulaz od kuć stavili obavjest da će bit prestava. Uz pomoć starejih imeli su se ča njin je rabilo za scenu. Bili su obućeni kako štorija zapoveda, Crvenkapica je imela košaricu, nona je va kućice imela stol i kantridi i ležala je na posteje. Vuk je brzo tekal i imel oštri zubi, a lovac je imel pušku...

KAKO VA PJESME: MALO MI ZA SRIĆU TRIBA...

Stareji su decu naputili da priprave škatulicu va ku bi njin zadovoljna publika stavila i ki eurić. Morda za sladoled... Zajno su se počeli nadat da te skupit 200 euri i kupit tranpuljin kega su videli va Plodinah. Publika je bila ponosna i zadovoljna pa se je va škatulice našlo fanj euri. Od tega dana je Natali postala blagajnica i ona skrbi za zajedničku „kasicu“ kunpanije.

Redale su se prestavi: Pepeljuga, Snjeguljica i sedan patuljki, večer magičnih triki... Eurići je bilo sve više, ma još vavek ni bilo dosta za tranpuljin. Delali su braćoleti od perlic razneh obliki i kolori, risali crteži va razneh tehnikah. Storili su štand, lepo posložili svoja umjetnička djela i prodavali ih. I onda se ukazala sreća! Tranpuljin je na sniženju! Nabrojili su 100 euri i kupili ga. Oci su njin ga složili, a deca storila ordin kako će se koristit. Za skakat saki treba čekat svoj red i poštitvat vreme koliko se more skakat pa poč opet na kraj reda. Sada po zime te ga spravit na suho da ča duže podura. Imaju i novi plan i sada šparaju za kupit cinbuji, ljljački. Njihovi roditelji se dogovaraju kako će uredit del neurejene okućnice ka će bit samo za dečju igru i zabavu.

Nisu ta deca takova zato ča ih je Bog takoveh storil. Takovi su aš su se od starejih navadili da se ni lepo svadit, da treba bit vredan i nastat razveselit svoju fameju i susedi. Na kraje su se Martina i Tihana složile da nisu sigurne su bila va teh igrach zadovoljneja deca ale oni ki su sve to s ponoson pratili, uživali gledajuć ih i tako su svi skupa srećno dočekali novo školsko leto.

- Znete ča je najlepše? Va toj kunpaniji je dece ka su pri kraje osnovne školi i oneh z vrtića, a si se jako lepo slažu. Oni su naša radost, naše veselje!

Sve pohvale za decu iz Ulice lovora, ka jednega dana morda postanu i kazališna družina... Bravo za Natali, Luku, Ellu, Tina, Vala, Emu, Lauru, Katrin, Tashu, Petru, Paulu, Elenu, Ariju, Chiaru, Ritu, Luciju, Frana i još jednega Frana.

Lepe ti je Zagorje zelene...

■ Piše: Rita Linšak

Trodnevni izlet **umirovljenika iz Lovrana** krajem rujna organiziran je za posjet **Hrvatskom zagorju**. Naše drage voditeljice Eda Marković i Jagoda Mrak Simonič, vozač Neno i vodičkinja Klara poželjeli su nam dobar put i puno iznenađenja.

Vožnja autocestom nudi nam pogled na Fužine i jezero Bajer koje se ljeska na jutarnjem suncu. Prolazimo uz Karlovac, Jastrebarsko i Zagreb. Prštimo od veselja, ori se pjesma. Nazdravljamo pjesmom novorođenim unučicama, unuku Luki, rodendanima naših umirovljenika i ukućanima.

BAROKNA PRIJESTOLNICA HRVATSKE

Stižemo u **Varaždin**, povijesno, kulturno, obrazovno, gospodarsko, sportsko i turističko središte Varaždinske županije, najstarije županije u Hrvatskoj. Tu nas čeka gospođa Zorana s kojom započinjemo razgled gradskog groblja, koje slovi za jedno od najljepših groblja u Hrvatskoj i Europi. Zamišljeno kao park sa spomen obilježjima predstavlja važan spoj skulpture i hortikulture. Za današnji izgled groblja zaslužan je Hermann Haller koji početkom 20. stoljeća započinje oblikovanje kakvo je prisutno i danas. Inspiriran parkovima u njemačkim i austrijskim gradovima postojeće groblje pretvara u parkovni prostor prema uzoru na versajsku vrtnu arhitekturu poznatu kao francuski stil.

U centru grada upoznajemo se s poviješću Varaždina, nekada glavnog grada Hrvatske koji je kroz stoljeća bio uništen u nekoliko velikih požara. Za vladavine Marije Terezije od 1730., austrougarsko-hrvatska kraljica svojim utjecajem uvodi brojne reforme u znanosti, obrazovanju, zabranjuje spaljivanje vještica. Odlukom Parlamenta 1776. godine seli sjedište glavnog grada iz Varaždina u Agram – Zagreb.

Uz veliko kazalište graditelja Hermanna Helmera, Varaždin ima 11 crkava pa ga zovu mali Rim, a zbog brojnih palača zovu ga i mali Beč. Zaštitnik grada je sveti Nikola, a tvrđava Stari grad Varaždin prepoznatljiva je povijesna znamenitost grada. U središtu zdanja velika su vrata s pokretnim mostom. To su bila vrata za prolazak iz Lendave prema Ptuju i nastavak putovanja označenog krajputašima koji su označavali širinu puta za kočije i konje.

U povijesnoj jezgri Varaždina nalazi se niz plemićkih palača iz baroknog doba. Nižu se tako: palača grofova Drašković, Semage, Patačić, Erdödy, Herzer... Na Franjevačkom trgu nailazimo na najmanji brončani kip Grgura Ninskog, rad kipara Ivana Meštrovića. Uz Franjevački samostan postavljen je „Andelinjak“, rad umjetnika Željka Prsteca.

RUČAK S POTPISOM

„Opijeni“ ljepotom viđenoga dočekasmo vrijeme ručka i upućujemo se prema The Family restoranu. Nismo mogli ni zamisliti da ćemo se upoznati s izbornikom Hrvatske nogometne reprezentacije – Zlatkom Dalićem koji je naš domaćin. Sve je reprezentativno. Maštoviti menu sa zagorskim specijalitetima prava je gozba! U elegantnom ambijentu s muzejskim postavom pehara, medalja, dresova i fotografija Hrvatske nogometne reprezentacije slikanju s izbornikom Dalićem nikad kraja. Uz zahvalu i dobre želje napuštamo The Family.

Čekaju nas **Tuheljske toplice**. U sastavu toplica je hotelski kompleks Well, moderno opremljen s brojnim sadržajima. Tu ostajemo dvije noći.

DIVLJENJA VRIJEDNO RAZGLEDAVANJE

Krapina je prvo odredište drugog dana našeg putovanja. Na putu kroz slikovite krajolike Krapinsko-zagorske županije prati nas magla. Blago pobrežje zasađeno je vinogradima, a naziru se i kleti. Stižemo do Hušnjakova brda, mjesta pronalaska najbrojnije zbirke fosilnih ostataka neandertalaca na svijetu. 1899. godine paleontolog, arheolog i geolog Dragutin Gorjanović-Kramberger otkrivši nalazište, približio nam je razvoj čovjeka u Homo sapiensa koji se orijentirao po Suncu, čuvao vatru, lovio zvijeri, prilagodio se flori i fauni, uspravio se, preživljavao. Ogladao se u vodi i spoznao svoju sliku i priliku.

Moderno zdanje Muzeja krapinskih neandertalaca nudi pregled od najstarije prošlosti Zemlje do početka razvoja civilizacije i čovjeka. Ogdledali smo film i prošetali muzejom. U muzeju je i postav od 17 hominida u prirodnim veličinama izrađenih iz sačuvanih fosila. Na jedinstven način u svom ateljeu u Francuskoj izradila ih je kiparica Élisabeth Daynès. Na odlasku obavezno slikanje pred Muzejom kod 6 metara visoke skulpture krapinskog pračovjeka.

NAJPREPOZNATLJIVJE ZNAMENITOSTI ZAGORSKOGA KRAJA

Zadovoljni viđenim put nastavljamo do **Kumrovca** i njegove glavne atrakcije „Staroga sela“, najvećeg etnografskog muzeja na otvorenom. Uz rodnu kuću Josipa Broza Tita u 40 objekata muzejskim je eksponatima vjerno prikazan način življenja krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Postav čine kovački obrt, lončarstvo, kožarstvo, izrada licitara, izrada dječjih drvenih igračaka, običaji zagorske svadbe, izrada domaćeg lanenog platna...

Nakon obaveznog „shoppinga“ suvenira krećemo u Hum Košnički na ručak „Grešna Gorica“ je restoran s ponudom tradicionalne kuhinje u predivnoj prirodi i autohtonom seoskom ambijentu. Nakon dobrodošlice domaćina i razgledavanja lokala na stol su stigla slasna lokalna jela, a ispijala se i *kupica za kupicom* vina.

Za razgled nam preostaje još dvorac **Veliki Tabor**. Smješten na vrhu Košničkog Huma, na 333 m nadmorske visine, dominira zagorskim krajem već više od pola tisućljeća i poziva na šetnju njegovim odajama. Arhitektura se zapravo stopila s prirodom čineći jedinstvenu sliku. Impresivan je i pogled koji se s Velikog Tabora pruža na cijelo Hrvatsko zagorje i dio Slovenije. Dograđenom kulom i vanjskim bedemom nalik je na bastion. Ovaj spomenik kulture najviše nulte kategorije jedan je od najprepoznatljivijih identiteta Hrvatskog zagorja i Hrvatske.

GALA RUČAK ZA KRAJ

Program našeg trećeg dana putovanja vodi nas do **Brežica** u Sloveniji. Po dolasku osjećaj kao da gradić još spava, nema prolaznika ni školaraca. Šetnjom otkrivamo znamenitosti ovog ljupkog gradića kojeg je simbol Vodotoranj, a posebnost je i most preko dviju rijeka, Save i Krke.

Nakon kraćeg zadržavanja u Brežicama slijedi ručak u kmetiji *Vimpolšek*. Dovoljno je reći - šećer na kraju. No, tu našoj sreći nije bio kraj, uslijedio je povratak doma, u naš lijepi Lovran!

Lovranski ribolovci neumorno obogaćuju kolajnu medalja

Sredinom rujna u Podgori je održano dvodnevno **Međuzupanijsko prvenstvo u sportskom ribolovu** u kategoriji juniora U16. Natjecanje je održano u organizaciji Hrvatskog saveza za sportski ribolov na moru, a domaćini natjecanja bili su članovi PŠRD „Kanjac“ iz Podgore.

Lovranski SRD „Zubatac“ predstavljali su Patrik Uhač, Mihael Andrejević, Antonio Blažić i Emili Uhač. Natjecanje se odvijalo na plaži Podgore uz nastup 46 najboljih mladih ribolovaca i ribolovkinja koji su predstavljali 24 ribolovna kluba iz cijele Hrvatske. Uvjeti za ribolov su bili dobri, a lovilo se po pravilu „ulovi i pusti“. Na kraju natjecanja uvidjelo se da su mladi lovranski natjecatelji bili najspremniji i pokazali veliko strpljenje na ovom zahtjevnom natjecanju, koje je pokazalo da i najmanji ulovljeni primjerak ribe postaje zlata vrijedan u konačnom zbroju.

LOVRANCIMA TITULA MEĐUZUPANIJSKIH PRVAKA

Uz državne reprezentativce iz Lovrana Mihaela Andrejevića, koji je osvojio drugo mjesto, i Patrika Uhača, koji je osvojio pojedinačno 6. mjesto, zapažene rezultate ostvarila su i ostala dva natjecatelja. Antonio Blažić osvojio je 19. mjesto, a najmlađa Emili Uhač, kojoj je to bilo prvo veliko prvenstvo, tijekom dva dana natjecanja bila je prva u svom ribolovnom sektoru, te na kraju osvojila visoko 9. mjesto u pojedinačnom plasmanu.

U momčadskom dijelu prvenstva ekipa SRD „Zubatac“ i Lovran u sastavu **Mihael Andrejević i Patrik Uhač** premoćno su osvojili prvo mjesto i titulu međuzupanijskih momčadskih prvaka Hrvatske u kategoriji U16. Ekipa SRD „Zubatac“ 2 Lovran, u sastavu Emili Uhač i Antonio Blažić, plasirala se na 4. mjesto.

Zadovoljstvo i radost ostvarenim rezultatima na prvenstvu bilo je veliko, a zasluge u velikoj mjeri pripadaju roditeljima koji su pomogli u pripremi i prijevozu natjecatelja na prvenstvo te treneru i voditelju lovranske ekipe Ivici Škecu. Ovim rezultatom u Podgori lovranski ribolovci osigurali su plasman na državno prvenstvo u ovoj kategoriji.

PRVENSTVO HRVATSKE ZA JUNIORE U16

Početak listopada (04.-06.10.) poznata šljunčana plaža u Medveji bila je mjesto ovogodišnjeg dvodnevnog **Prvenstva Hrvatske u sportskom ribolovu na moru** za kategoriju juniora U16. Organizator natjecanja bio je Hrvatski savez za sportski ribolov na moru, a domaćini, članovi ŠRK „Ičići“, uspješno su organizirali i sproveli

ovo natjecanje po lijepom i sunčanom vremenu. Pravo nastupa na ovom natjecanju ostvarila su 23 najbolja juniora u Hrvatskoj. Unatoč odličnim uvjetima za natjecanje ulovljeno je relativno malo ribe, ali dovoljno za obradu rezultata i regularnost samog natjecanja. Od vrste riba najviše se ulovilo kneza, pirkri, glavoča, cipala, arbuna i lumbraka, a najveću ribu - škarpoča od 223 grama ulovio je David Dobrilović iz Poreča. Prvo mjesto na natjecanju i titulu državnog prvaka za kategoriju U16 u ovoj godini osvojio je Fran Bačac iz SRD „Galeb“ Raša.

PO KRUNU SEZONE NA SVJETSKO PRVENSTVO U IRSKOJ

Natjecatelji iz SRD „Zubatac“ Lovran ostvarili su sljedeći plasman: Mihael Andrejević osvojio je „nezahvalno“ 4. mjesto, Antonio Blažić 9. mjesto, a Emili Uhač 2. mjesto. Nažalost, dosadašnji državni prvak Patrik Uhač iz SRD „Zubatac“ Lovran zbog ozljede nije mogao nastupiti na ovom prvenstvu. U ekipom dijelu prvenstva članovi lovranskog „Zubatca“ uspješno su obranili titulu dosadašnjih prvaka u kategoriji U16 budući da su na ovogodišnjem prvenstvu ponovno bili najbolji. Pobjednički sastav lovranske ekipe činili su: Mihael Andrejević i Antonio Blažić.

Proglašenju rezultata te podjeli medalja i pehara nazočili su zamjenica gradonačelnika Grada Opatije Kristina Đukić te predsjednik Hrvatskog saveza za sportski ribolov na moru dr. Đuro Marinović. Pod vodstvom izbornika Luke Bučevića i trenera Dilana Milete na predstojećem svjetskom prvenstvu kategorije U16 u studenom u irskom gradu Wexfordu sudjelovat će šest članova među kojima će se nalaziti i mladi lovranski ribolovci iz SRD „Zubatac“ Patrik Uhač i Mihael Andrejević.

Trener i voditelj lovranskih juniora, Ivica Škec, ističe da su reprezentativci odlično pripremljeni za odlazak u Irsku. Uz veliku pomoć sponzora i prijatelja društva kupljeno je puno potrebne opreme za nastup na ovakvom zahtjevnom natjecanju.

I ZA KRAJ EKSLUZIVNA VIJEST

Po zaključenju ovog broja našega lista u lovranskoj je lučici u nedjelju, 10. studenoga dočekan viceprvak svijeta u kategoriji U16 Patrik Uhač! Čestitke Patriku čiju priču o ovom briljantnom uspjehu donosimo u sljedećem broju našega lista! A do čitanja, „Rogi ribaru“!

Mića marunada

